

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

**ՎԱՆԱԶՈՐԻ ՀՈՎՀ.ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ**

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

**ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ
ԵՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ**

**050100 - «ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ
ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ
սովորող ուսանողների համար**

Վանաձոր - 2013

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՍ I. ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՅՈՒՅՑ

I. Կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթները.....4

II. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և մագիստրոսական ծրագրի աշխատանքային ծավալը 5

III. Մագիստրոսի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները.....7

IV. Կրթական ծրագրի ուսումնական հատված

4.1. Ընդհանուր դասընթացներ.....7

4.2. Պարտադիր դասընթացներ.....8

4.2.1. Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ..... 8

4.2.2. Կամրնտրական դասընթացներ.....9

4.2.3. Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա..... 10

4.3. Գիտահետազոտական աշխատանք.....10

4.4. Ավարտական պահանջներ

4.4.1. Ընդհանուր ավարտական պահանջներ.....11

4.4.2. Մասնագիտական ավարտական պահանջներ.....11

5. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգ

5.1. Համակարգի հիմնադրույթները..... 11

5.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը..... 12

5.3. Կիրարկման ընթացակարգը..... 15

5.4. Գնահատման սանդղակ և նշագրում..... 15

6. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիր..... 16

7. Ուսման առաջադիմություն..... 17

8. Դասընթացի վերահանձնում և կրկնում..... 18

9. Ծրագրի եզրափակիչ ատեստավորումը..... 19

10. Կրեդիտների փոխանցում..... 20

11. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի պարտականությունները.....20

12. Ուսանողի իրավունքներն ու արտականությունները.....21

13. ՎՊՄԻ մագիստրատուրայի ուսումնական օրացույց.....21

ՄԱՍ II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

Տեղեկագրքի նպատակը

050000«Կրթության կազմակերպում»մասնագիտության մագիստրոսական ծրագրի տեղեկագիրք.....23

I. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացների կրթամաս.....23

II. Մասնագիտական պարտադիր դասընթացների կրթամաս 28

III. Կամրնտրական դասընթացների կրթամաս.....41

IV. Այլ բաղադրիչներ.....56

ՆԱԽԱԲԱՆ

Միբեյի՝ ուսանողներ

Ինչպես հայտնի է, Հայաստանի բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները (այդ թվում նաև ՎՊՄԻ-ն) ներգրավվել են Բոլոնյան գործընթացի մեջ, որը նպատակ ունի ստեղծելու Եվրոպական միասնական բարձրագույն կրթական տարածք: Այս գործընթացի շրջանակներում ՎՊՄԻ-ն արդեն երկու տարի լայնածավալ բարեփոխումներ է սկսել իր կրթական համակարում: Բուհում իրականացվող բարեփոխումները միտված են ուսուցման արդյունավետ կազմակերպմանը, կրթության որակի բարձրացմանը, վերջինիս համապատասխանեցմանը եվրոպական կրթական չափանիշներին: Անցումը կրեդիտային համակարգին ուսումնական գործընթացը և նրա արդյունքները դարձնում է ավելի արդյունավետ, շարժուն, մատչելի ու ընթեռնելի, ինչը մոտ ապագայում հնարավորություն կտա ձեզ ուսումը շարունակելու եվրոպական բուհերում և մուտք գործելու գլոբալ աշխատաշուկա:

Անցում է կատարվել ուսանողակենտրոն ուսուցման, որը լավագույնս արտահայտում է ուսանողության շահերը: Շարունակաբար կատարելագործվում են կրթական ծրագրերն ու ուսումնական պլանները և ուսանողին հնարավորություն է ընձեռվում անձամբ մասնակցելու իր ուսումնական պլանների կազմման գործընթացին և ինքնուրույն կազմակերպելու իր ուսման հետազոծը՝ այսպիսով դառնալով ուսման որոշման արդյունքը ձևավորող ակտիվ մասնակից: Բուհում իրականացվող ուսուցման երկաստիճան համակարգը (բակալավրիատ, մախստրատուրա) հիմնավորված կերպով թեթևացրել է ուսանողի լսարանային ծանրաբեռնվածությունը՝ մեծ տեղ հատկացնելով ուսանողի ինքնուրույն ու ստեղծարժ աշխատանքին: Մասնագիտական պարտադիր առարկաներին զուգընթաց՝ ուսանողը հնարավորություն ունի, ըստ նախասիրությունների, ընտրելու այլ առարկաներ:

Բարեփոխումների այս շղթան շարունակական բնույթ է կրելու, և տարեցտարի մեր ուսանողության համար ստեղծվելու են ուսումնական գործընթացի առավել շահավետ պայմաններ և ընտրության ավելի լայն հնարավորություններ:

Մույն ուղեցույցը կօգնի ձեզ պատկերացում կազմելու կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթների և ուսումնական գործընթացի կազմակերպման վերաբերյալ, ծանոթանալու գիտելիքների ստուգման ու գնահատման համակարգին, ձեզ առաջարկվող կրթական ծրագրերին, դրանց կառուցվածքին ու բովանդակությանը, աշխատածավալներին ու ծրագրի բաղկացուցիչ դասընթացներին և դրանցով պայմանավորված կրթական արդյունքներին:

Մաղթում եմ արդյունավետ ուսումնառություն և ամենայն բարիք:

Ռեկտոր՝

Գ. Խաչատրյան

I. Կրեղիտային համակարգի հիմնադրույթները

Կրեղիտային համակարգը ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեղիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեղիտների անհրաժեշտ քանակի և բովանդակության ձեռքբերումից հետո:

Կրեղիտների փոխանցման և կուտակման ECTS համակարգը միասնական համաեվրոպական կրեղիտային համակարգ է, որտեղ ուսանողի լրիվ ուսումնական ծանրաբեռնվածությունը մեկ ուսումնական տարում գնահատվում է 60 ECTS կրեղիտ: Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռքբերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ձանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.

- կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեղիտների անհրաժեշտ քանակը,
- կրեղիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքներին և այլն,
- կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների համառոտագրերը, նախապայմանները և հատկացված կրեղիտները, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և տեղեկատվական այլ նյութեր հրապարակվում են վաղօրոք (տպագրվում և/կամ տեղադրվում են ՎՊՄԻ կայքէջում):

Ակադեմիական կրեղիտը դասընթացը (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա էլքային արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ժամաքանակով արտահայտված ուսումնական բեռնվածքի չափման համընդունելի պայմանական միավոր է, որը տրվում է ուսանողին նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

Ակադեմիական ECTS կրեղիտի կարևորագույն հատկանիշներն են.

- ECTS կրեղիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային և արտալսարանային (նաև ինքնուրույն իրականացվող) բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանց հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,
- Լսարանային բեռնվածություն- ուսումնական աշխատաժամանակի բաղադրիչ, որն ընդգրկում է ուսումնառության կազմակերպման լսարանային ձևերի բոլոր տեսակները՝ դասախոսություններ, գործնական, սեմինար և լաբորատոր պարապմունքներ:

- Արտալսարանային բեռնվածություն - ուսանողի կողմից ինքնուրույն կամ դասախոսի հսկողությամբ կատարվող աշխատանքի համար հատկացվող ժամանակ՝ հանձնարարված գրականությունն ուսումնասիրելու և մշակելու, գործնական, սեմինար և լաբորատոր աշխատանքներին, ընթացիկ և կիսամյակային քննություններին նախապատրաստվելու, կուրսային, դիպլոմային աշխատանքները կատարելու համար:
- կրեդիտը չափում է ուսանողի ուսումնական բեռնվածքը և նրա ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,
- կրեդիտը ուսանողին հատկացվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների ողջ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ թվանշանների) հետ միասին,
- կրեդիտը չի փոխարինում թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով,
- կրեդիտը չի չափում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափում է գնահատականով: Կրեդիտային և գնահատման համակարգերի միջև փոխադարձ ներգործություն չկա:

II. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և մագիստրոսական ծրագրի աշխատանքային ծավալը

1. ՎՊՄԻ-ում մագիստրոսի կրթական աստիճանում առկա ուսուցմամբ ուսանողի ուսումնական կիսամյակի բեռնվածությունը սահմանվում է 30 կրեդիտային միավոր, ուսումնական տարվա բեռնվածությունը՝ 60 կրեդիտային միավոր (տարեկան ուսումնական բեռնված-ութ-յունը՝ 1800 ակադեմիական ժամ):
2. 1 ECTS կրեդիտը համարժեք է ուսանողի 30 ժամ լրիվ (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն) ուսումնական բեռնվածությանը:
3. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածությունը գնահատվում է 1,5 կրեդիտային միավորով, ինչը կազմում է 45 ակադեմիական ժամ(40 ընդհանուրությամբ պարապմունքների դեպքում՝ 51 ակադեմիական ժամ):
4. Ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է 2 կիսամյակով (աշնանային և գարնանային):
5. 1-ին և 2-րդ ուսումնական կիսամյակների տևողությունը կազմում է 20 շաբաթ, որից. տեսական ուսուցում՝ 17 շաբաթ, քննաշրջան՝ 3 շաբաթ: Ուսումնառության 3-րդ կիսամյակի տևողությունը 20 շաբաթ է, որոնցից 13 շաբաթ՝ տեսական ուսուցում, 4 շաբաթ՝ մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա, 3 շաբաթ՝ քննաշրջան:
- 4-րդ կիսամյակի տևողությունը 19 շաբաթ է (8 շաբաթ՝ տեսական ուսուցում, 2 շաբաթ՝ գիտահետազոտական պրակտիկա, 1 շաբաթ՝ քննաշրջան, 8 շաբաթ՝ մագիստրոսական թեզի նախապատրաստում և պաշտպանություն):
6. Մագիստրոսի կրթական ծրագրում ուսանողի շաբաթական լսարանային բեռնվածությունը կազմում է 15-22 ժամ:
7. Մագիստրատուրայի համակարգում ընդգրկված ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով), իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 60 կրեդիտ:

8. Մագիստրոսական կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատաձավարը կազմում է 120 կրեդիտային միավոր:

9. Ուսման բարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողը որոշ դեպքերում սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ բեռնվածություն:

10. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

10.1. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների նշումով:

10.2. Մեծածավալ դասընթացները բաժանվում են մեկ կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:

10.3. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) իրենց յուրացման բնույթով բաժանվում են երկու հիմնական խմբերի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ - բարձրագույն կրթության կրթական չափորոշիչներով սահմանված կրթական ծրագրի հիմնական դասընթացներ (կրթական մոդուլներ), որոնք յուրացվում են պարտադիր և խիստ որոշակի հերթականությամբ՝ համաձայն տվյալ ուղղության մասնագետների պատրաստմանը ներկայացվող պահանջներին:

բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնք լրացնում են հիմնական կրթական ծրագիրը՝ մագիստրանտների մասնագիտական գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները տվյալ մասնագիտացման կոնկրետ ոլորտում խորացնելու, շարունակական կրթության և տվյալ մասնագիտությամբ բարձրագույն մասնագիտական կրթության երրորդ աստիճանին նախապատրաստելու նպատակով:

Կամընտրական դասընթացների քանակը չպետք է լինի երեքից պակաս:

Դասընթացների ցանկն առաջարկում են համապատասխան ամբիոնները: Այն հաստատվում է գիտխորհրդի կողմից՝ ֆակուլտետի գիտամեթոդական խորհրդի (ամբիոնի) ներկայացմամբ:

Կամընտրական դասընթացների անցկացման հաջորդականությունը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

III. Մագիստրոսի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները

3.1. Մագիստրոսի կրթական ծրագիրը բաղկացած է երկու հիմնական հատվածներից՝ ուսումնական ծրագրից և գիտահետազոտական աշխատանքից: Ուսումնական ծրագիրը բաղկացած է հետևյալ հիմնական կրթամասերից՝

- Ընդհանուր դասընթացներ,
- Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ,
- Կամընտրական դասընթացներ,
- Մանկավարժական առարկաներ,
- Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա:

Կրթական ծրագրի գիտահետազոտական կրթամասը բաղկացած է հետևյալ բաժիններից.

- Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի սեմինար,
- Գիտահետազոտական պրակտիկա,
- Գիտահետազոտական աշխատանք մագիստրոսական թեզի թեմայով,
- Մագիստրոսի թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն:

Ծրագրում ընդգրկված յուրաքանչյուր դասընթացն ունի իր դասիչը: Ծրագրում նշվում է նաև դասընթացների յուրաքանչյուր խմբին, ինչպես նաև յուրաքանչյուր մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորը, ինչպես նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

Ուսումնական ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը հետևյալն է.

h/h	Կրթական ծրագրի բաղադրամասը	Կրեդիտներ	Դասընթացների քանակը
1	Ընդհանուր դասընթացներ - պարտադիր - լրացական դասընթաց օտար լեզվից	14 14 -	4 1
2	Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ	52	13
3	Կամընտրական դասընթացներ	16	4
4	Մանկավարժական պրակտիկա	6	
5	Գիտահետազոտական աշխատանք	32	
5.1	Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինար	8	
5.2	Գիտահետազոտական աշխատանք մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով	9	
5.3	Գիտահետազոտական պրակտիկա	3	
5.4	Մագիստրոսի թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն	12	
Ընդամենը		120	

IV. Կրթական ծրագրի ուսումնական հատված

4.1. Ընդհանուր դասընթացներ

Տվյալ ենթաբաժնի դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Առարկայի կոդը	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ընդհանուր ժամաքանակ	Լսարանային ժամ (դ/ա/գ/լ) ¹	Ինքնուրույն աշխատանքի ժամաքանակ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
---------------	-----------------	--------	---------------------	---------------------------------------	---------------------------------	----------	---------------

ԻՏՄՄ/մ-0673	Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական ոլորտում	3	90	40 (14/ 0/26/ 0)	50	3	ստուգարք
S/մ-0563	Կրթական հաստատությունների կառավարում և շուկայագիտություն	4	120	40 (26/ 0/14/ 0)	80	1	քննություն
S/մ-1263	Կրթական հաստատության կառավարման իրավական հիմունքները	4	120	40 (26/ 0/14/ 0)	80	3	քննություն
	Մասնագիտության արդի հիմնախնդիրները ¹	3	90	30(20/0/10/0)	60	3	քննություն
Օլ/մ-0148	Օտար լեզու ²	-	32	32 (0/0/32/0)	-	1	ստուգարք

¹ դասախոսություն, ս-սեմինար, գ-գործնական պարապմունք, Լ-լաբորատոր աշխատանք

²Անգլերեն կամ գերմաներեն կամ ֆրանսերեն (լրացական դասընթաց):

4.2. Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ

«Կրթության կազմակերպում» մագիստրոսական ծրագրի մասնագիտական պարտադիր դասընթացների կրթամասի փաթեթը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Առարկայի կոդը	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ընդհանուր ժամաքանակ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ) ¹	Ինքնուրույն աշխատանքի ժամաքանակ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Մ/մ-0294	Տարրական, միջնակարգ, միջին, ավագ դպրոցի կազմակերպում և կառավարում	4	120	40(28/12/0/0)	80	1	քննություն
Մ/մ-0293	Կրթության համակարգերի կառավարման հիմունքներ	4	120	40(28/12/0/0)	80	1	քննություն
Մ/մ-0297	Մանկավարժական էթիկայի և էթիկետի հիմունքներ	4	120	40(28/12/0/0)	80	2	քննություն
Մ/մ-0287	Բարձրագույն դպրոցի մանկավարժություն և հոգեբանություն	4	120	40(28/12/0/0)	80	2	քննություն
Հ/մ-	Հոգեբանական	4	120	40(28/12/0/0)	80	1	քննություն

0360	հետազոտությունների մեթոդաբանություն						
Մ/մ-0291	Մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդաբանություն	4	120	40(28/12/0/0)	80	2	քննություն
Հ/մ-0368	Կառավարման հոգեբանություն	4	120	40(28/12/0/0)	80	3	քննություն
Հ/մ-1138	Կազմակերպական աշխատանքի հոգեբանություն	4	120	40(28/12/0/0)	80	3	քննություն
Մ/մ-0295	Կոլեկտիվի կազմակերպում և կառավարում	4	120	40(28/12/0/0)	80	2	քննություն
Տ/մ-1264	Կազմակերպչական մենեջմենթ	4	120	40(28/12/0/0)	80	1	քննություն
Տ/մ-1265	Գործարար շփում և կազմակերպչական մշակույթ	4	120	40(28/12/0/0)	80	1	քննություն
Հ/մ-	Կազմակերպչական վարք	4	120	40(28/12/0/0)	80	3	քննություն
Հ/մ-0363	Բուհական հոգեբանության հիմնախնդիրներ	4	120	40(28/12/0/0)	80	4	քննություն

4.2.1. Կամրնտրական դասընթացներ

Պարտադիր մասնագիտական դասընթացների կրթամասի կամրնտրական դասընթացների ցանկը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլներ*.

Առարկայի կոդը	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ընդհանուր ժամաքանակ	Լսարանային ժամ(դ/ս/գ/լ) ¹	Ինքնուրույն աշխատանքի ժամաքանակ	Կիսամյակ	Գնահատման ձև
Մ/մ-1114	Ներառական ուսուցման կազմակերպման հիմունքներ	4	120	40 (28/12/0/0)	80	1	Քննությ.
Մ/մ-0284	Ժամանակակից ընտանիքի մանկավարժական հիմնախնդիրներ						
Մ/մ-0296	Բարձրագույն դպրոցի կառավարում	4	120	40 (28/12/0/0)	80	2	Քննությ.

Հ/մ-0367	Մոզիալ-մանկավարժական ծառայության դերը դպրոցի կառավարման համակարգում						
Մ/մ-0283	Ժամանակակից մանկավարժական տեսություններ	4	120	40 (28/12/0/0)	80	3	Քննություն
Մ/մ-1122	Ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաներ						
	Հաղորդակցման հոգեբանության հիմնախնդիրները	4	120	40 (28/12/0/0)	80	4	Քննություն
	Հոգեբանական ծառայությունը կրթության բնագավառում						

*նշված առարկաներից ընտրվում է մեկ առարկա:

4.2.2. Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա

Ոչ դասընթացային կրթական մոդուլ՝ ամրագրված կրեդիտային միավորներով.

Մոդուլ	Կրեդիտ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա	6	3	քննություն

4.3. Գիտահետազոտական աշխատանք

Մագիստրոսական կրթական ծրագրի գիտահետազոտական հատվածն ընդգրկում է ամրագրված կրեդիտային միավորներով հետևյալ ոչ դասընթացային կրթական մոդուլները.

Մոդուլ	Կրեդիտ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
4.3.1. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինար	8	1,2,3,4	ստուգարք
1. Ռեֆերատ		1	ստուգարք
2. Կուրսային աշխատանք		2	Դիֆերենցիալ ստուգարք
3. Գիտական զեկուցում		3	ստուգարք
4. Պրեզենտացիա՝ մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով		4	ստուգարք
4.3.2. Գիտահետազոտական աշխատանք՝ մագիստրոսական	9	2,3,4	ստուգարք

<i>ատենախոսության թեմայով</i>			
<i>4.3.3. Գիտահետազոտական պրակտիկա</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>ստուգարք</i>
<i>4.3.4. Մագիստրոսի թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն</i>	<i>12</i>	<i>4</i>	<i>Պաշտպանություն՝ գնահատականով</i>

4.4. Ավարտական պահանջներ

4.4.1. Ընդհանուր ավարտական պահանջներ

1. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՄԻ մագիստրատուրայի ուսանողը պետք է հաջողությամբ յուրացնի 120 կրեդիտին համապատասխանող կրթական ծրագրի բոլոր բաղադրիչները, ընդ որում հաշվարկած միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ մագիստրոսական թեզի ձևակերպումը և պաշտպանությունը:

«Կրթության կազմակերպում» մասնագիտությամբ մագիստրատուրայի ուսանողները պարտավոր են կուտակել.

- 14 կրեդիտ ընդհանուր դասընթացների կրթամասից,
- 6 կրեդիտ մանկավարժական (գիտամանկավարժական)պրակտիկայից:

4.4.2. Մասնագիտական ավարտական պահանջներ

Մնացած 100 կրեդիտային միավորներից 32-ը տրամադրվում է մագիստրոսական կրթական ծրագրի «Գիտահետազոտական աշխատանք» կրթամասով նախատեսած բաղադրիչներին, իսկ 68 կրեդիտների բովանդակային կազմը սահմանվում է՝ ելնելով «Կրթության կազմակերպում» մասնագիտությամբ մագիստրոսի պատրաստման ծրագրի էլքային կրթական արդյունքներից և մասնագիտացման չափորոշիչներով սահմանված կարողությունների, հմտությունների և կոմպետենցիաների ձեռքբերման պայմանից, որն ապահովվում է ՄՊԴ և ՄԱ կրթամասերի (տե՛ս կետեր 4.2. և 4.3.) առաջարկվող առարկայացանկերով:

5. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգ

5.1. Համակարգի հիմնադրույթները

ՎՊՄԻ-ում գործում է ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ , որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը և բարելավել դասահաճախումները,

բ) անհատական առաջադրանքների և ընթացիկ ստուգումների (քննությունների) օգնությամբ բարելավել դասընթացի արդյունաբար գնահատման արժանահավաստությունն ու օբյեկտիվությունը՝ գիտելիքների գնահատման ընթացքում հաշվի առնելով ուսումնական գործընթացի մի շարք բաղադրիչների և դրանց կարևորության աստիճանը:

Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգի բաղադրիչներն են՝

ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով,

բ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում և գնահատում,

գ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների հաշվառում և գնահատում,

դ) դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգումներ),

ե) ամբողջ դասընթացի կամ ուսումնական մոդուլի եզրափակիչ գնահատում քննաշրջանում,

զ) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, գործնական(սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների գնահատման, ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատումների հիման վրա դասընթացի (կրթական մոդուլի) արդյունարար գնահատականի ձևավորում:

5.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը

5.2.1. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների (կրթական մոդուլների) աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորման գործում՝ դասընթացներն ըստ գնահատման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) եզրափակիչ գնահատումով դասընթացներ,

բ) առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացներ:

Եզրափակիչ գնահատումով (քննությամբ) ավարտվում են ծրագրի մասնագիտական պարտադիր դասընթացների կրթամասի բոլոր առարկաները և այն դասընթաց-մոդուլները, որոնց լսարանային ժամաքանակը կիսամյակում կազմում է առնվազն 30 ժամ (որից առնվազն 20 ժամը դասախոսություն է): Այս կրթամասերի մնացած բոլոր դասընթացներն ավարտվում են ստուգարքով: Յուրաքանչյուր կիսամյակային քննաշրջանում ներառված են եզրափակիչ գնահատումով մինչև 4 մասնագիտական դասընթաց:

5.2.2. Եզրափակիչ քննությամբ ավարտվող առարկաների համար քննաշրջանի ընթացքում նախատեսվում է 2 ընթացիկ (միջանկյալ) քննություն: Ընթացիկ քննությունները պարտադիր կերպով անցկացվում են գրավոր, իսկ եզրափակիչ քննության ձևը որոշում է դեկանը՝ ամբիոնի առաջարկությամբ:

5.2.3. Առանց եզրափակիչ գնահատման (ստուգարքով ավարտվող) դասընթացը կիսամյակի ընթացքում գնահատվում է նյութի յուրացման մակարդակը որոշող 2 (երկու) ընթացիկ ստուգումների արդյունքներով: Ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են կարճ հարցումների, փոքրածավալ գրավոր/ստուգողական աշխատանքների, անհատական առաջադրանքների (ռեֆերատ, էսսե և այլն) և նման կարգի այլ հանձնարարությունների կատարողականների ստուգման միջոցով:

Ընթացիկ ստուգման ձևն ընտրում է դասընթացը վարող ամբիոնը:

Լաբորատոր աշխատանքներն ամփոփվում են կատարողական ստուգարքով:

5.2.4. Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացից (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը (Գ_{արդ.}) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ $Q_{\text{մաս.}}$, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր: Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանը գնահատվում է հետևյալ սանդղակով.

Աղյուսակ 1.

Ուսանողի մասնակցության աստիճանի որոշման սանդղակ

Մասնակցության աստիճանը (%)	Հատկացվող միավորը
90-100	20
80-90	16
70-80	10
60-70	4
50-60	2
< 50	0

բ) Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ $Q_{\text{ինք.}}$, որին հատկացվում է 10 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանքի ձևերից են՝ ռեֆերատը, էսսեները, քեյսերը, թեմատիկ զեկուցումները, հանձնարարված մասնագիտական գրականության մշակումները, արտալսարանային ընթերցանությունը և այլն: Եթե ինքնուրույն աշխատանքը կատարված է նշանակված ժամանակահատվածում և ուսանողը խմբի ներկայությամբ կարողանում է այն բանավոր ներկայացնել, ապա նա կարող է ստանալ ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված առավելագույն միավորը: Առանց բանավոր ներկայացման ուսանողը ստանում է նախատեսված միավորների կեսը:

գ) Գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցությունը, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվությունը և հմտությունները ($Q_{\text{սեմ.}}$) գնահատվում են 20 միավորով: Գործնական (սեմինար) և լաբորատոր պարապմունքները կրթական գործընթացի կարևորագույն տարրերից են: Այդ պարապմունքների ընթացքում ուսանողի ակտիվությունը գնահատվում է դասախոսի կողմից և արձանագրվում է մատյաններում՝ յուրաքանչյուր դասաժամին հատկացված միավորներով: Նշված պարապմունքներին հատկացված առավելագույն միավորները ուսանողները կարող են ստանալ այն դեպքում, եթե պատրաստվել և ակտիվորեն մասնակցել են դրանց:

դ) Ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ (միջանկյալ) դրական գնահատված քննությունների միջինի և եզրափակիչ քննության գումարային արդյունքից ($Q_{\text{քնն.}}$), որի առավելագույնը 20 միավոր է:

ե) Տվյալ դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) ուսուցման ընթացքում ուսանողի ձեռքբերած հմտությունների (Գ_{հմտ.}) և կարողությունների (Գ_{կար.}) գնահատումից, որոնցից յուրաքանչյուրին հատկացվում է առավելագույնը 15 միավոր: Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականը (միավորը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Գ_{արդ.} = Գ_{մաս.} + Գ_{ինք} + Գ_{սեմ} + Գ_{քնն.} + Գ_{հմտ.} + Գ_{կար.}$$

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 16 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքը՝ 5 միավոր, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքները՝ 17 միավոր, դասընթացի համար նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից ուսանողը վաստակել է համապատասխանաբար 8 և 12 միավորներ, եզրափակիչ քննությանը՝ ընթացիկների միջինը (10) բարձրացրել է մինչև 16 միավոր, իսկ հնտություններն ու կարողությունները գնահատվել են համապատասխանաբար 8 և 10, ապա այդ դասընթացի արդյունարար գնահատականը կլինի՝

$$Գ_{արդ.} = Գ_{մաս.} + Գ_{ինք} + Գ_{սեմ} + Գ_{քնն.} + Գ_{հմտ.} + Գ_{կար.}$$

$$Գ_{արդ.} = 16 + 5 + 17 + 16 + 8 + 10 = 72,$$

որն ըստ սույն տեղեկագրքի 4.4.1. կետում բերված աղյուսակի համապատասխանում է B- (լավ) գնահատականի:

5.2.5. Առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացից (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը (միավորը) (Գ_{արդ.}) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ_{մաս.}, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը կարող է վաստակել 20 միավոր: Մասնակցության աստիճանը գնահատվում է համաձայն աղյուսակ 1-ում բերված սանդղակի:

բ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Գ_{ինք.}, որին հատկացվում է մինչև 10 միավոր:

գ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության ակտիվությունից (Գ_{սեմ.}), որը գնահատվում է առավելագույնը 20 միավորով:

դ) ուսանողի կողմից ուսուցանվող նյութի յուրացման աստիճանի ստուգման, ձեռք բերված գործնական հմտությունների ու կարողությունների գնահատման նպատակով անցկացվող 2-4 ընթացիկ ստուգումների արդյունքներից (Գ_{ընթ.}), որոնցից յուրաքանչյուրին հատկացվում է առավելագույնը 20 միավոր:

Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականը (միավորը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Գ_{արդ.} = Գ_{մաս.} + Գ_{ինք.} + Գ_{սեմ.} + Գ_{ընթ.}$$

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 8 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքները՝ 10 միավոր, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի ակտիվությունը՝ 15 միավոր, իսկ դասընթացի համար նախատեսված 4 ընթացիկ ստուգումներից նա վաստակել է համապատասխանաբար 8, 10, 13 և 14 միավորներ, ապա այդ դասընթացի արդյունարար գնահատականը կլինի՝

$$Գ_{արդ.} = 8 + 10 + 15 + 8 + 10 + 13 + 14 = 78:$$

Ուսանողը գնահատվում է S (ստուգված) (տես 4.4.1. կետի աղյուսակը):

5.2.6. Դասընթացների գնահատման վերը նկարագրված եղանակները կիրառվում են միայն մասնագիտական դասընթացների (ուսումնական մոդուլների) գնահատման համար: Մնացած բոլոր կրթամասերի բաղկացուցիչ դասընթացների գնահատումն իրականացվում է ավանդական եղանակով (ստուգարք կամ 100 միավորանոց սանդղակով գնահատվող եզրափակիչ քննություն):

5.2.7. Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկան գնահատվում է գնահատվող ստուգարքի, իսկ գիտահետազոտական պրակտիկան՝ ստուգարքի ձևով:

5.2.8. Քննության գնահատականը հրապարակելու պահից ուսանողն իրավունք ունի այն բողոքարկելու գնահատումն իրականացրած դասախոսին կամ քննական հանձնաժողովին, իսկ վերջինիս հետ անհամաձայնության դեպքում՝ երկօրյա ժամկետում դիմելու դասընթացը վարող ամբիոնի վարիչին, այնուհետև նաև ֆակուլտետի դեկանին:

5.3. Կիրարկման ընթացակարգ

5.3.1. Ընթացիկ և եզրափակիչ ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, քննությունների ձևերը, հարցաշարերը և ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն ուսանողներին տրամադրվում են նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում):

5.3.2. Ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների ժամանակացույցերը կազմվում են ֆակուլտետներում և հաստատվում ուսումնագիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից: Քննությունների հաստատված ժամանակացույցի մեկ օրինակը հանձնվում է ուսումնամեթոդական վարչություն:

5.3.3. Ընթացիկ քննություններն անցկացվում են ուսումնառության կիսամյակի 7-8-րդ և 15-16-րդ շաբաթներում (3-րդ կիսամյակում՝ 5-րդ և 10-րդ շաբաթներում):

5.3.4. Ստուգարքով ավարտվող առարկաների ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են յուրաքանչյուր 4 շաբաթը մեկ (3-րդ կիսամյակում՝ յուրաքանչյուր 2 շաբաթը մեկ): Ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսի կողմից՝ դասացուցակով առարկային հատկացված ժամերին (ուսանողը դասերից չի ազատվում):

5.3.5. Եզրափակիչ քննություններն անցկացվում են կիսամյակային քննաշրջաններում՝ 18-20-րդ շաբաթներում:

5.4. Գնահատման սանդղակ և նշագրում

5.4.1. ՎՊՄԻ-ում մագիստրատուրայի ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 100 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է ստորև.

Գնահատականը ըստ բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 միավորանոց սանդղակի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«գերազանց (5)»	96-100	A+
« գերազանց » (5)	91-95	A
« գերազանց » (5)	86-90	A-
« լավ » (4)	81-85	B+
« լավ » (4)	76-80	B

« լավ » (4)	71-75	B-
« բավարար » (3)	67-70	C+
« բավարար » (3)	62-66	C
« բավարար » (3)	58-61	C-
« անբավարար » (2) ¹	30-57	D
« Անբավարար » (2) ²	մինչև 30	F
« ստուգված »	58-100	S
« չստուգված » ¹	30-57	U
« չստուգված » ²	մինչև 30	U

¹ Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը

² Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը:

5.4.2. Ուսանողի ստուգարքային գրքույկում և դասընթացի քննական ամփոփագրում արդյուն-նարար միավորի հետ մեկտեղ փակագծերում նշվում է նաև համապատասխան գնահատականը, օրինակ՝ 87 (գերազանց):

5.4.3. Այն դասընթացներից, որոնցից ուսանողը վաստակել է 58-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է 'չստուգված', կրեդիտներ չեն տրվում: Ստուգված գնահատման դեպքում ուսանողի օգտին վարկանիշային միավորներ չեն գրանցվում, հետևապես այն չի ազդում ուսանողի միջին որակական գնահատականի վրա:

6. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիր

6.1. Մագիստրատուրայի ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար ՎՊՄԻ ֆակուլտետները յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած արդյունարար գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը:

6.2. Մագիստրատուրայի ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

6.3. Մագիստրատուրայի ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և միջև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

- Ծրագրային կրեդիտների (ԾԿ) քանակը
- Գնահատման կրեդիտների (ԳԿ) քանակը
- Վարկանիշային միավորները (ՎՄ)

Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ)

6.4. Ծրագրային կրեդիտը (ԾԿ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած կրեդիտների գումարն է:

6.5. Գնահատման կրեդիտը (ԳԿ) գումարային կրեդիտների այն մասն է, որը գնահատված է տարբերակված գնահատականներով:

$$\text{ԳԿ} = \Sigma \text{Կրեդիտ}$$

6.6. Վարկանիշային միավորը (ՎՄ) ուսանողի՝ յուրաքանչյուր առարկայի համար գնահատման ECTS համակարգով ստացած գնահատականների գումարն է, որը հաշվարկվում է որպես առանձին դասընթացների (մոդուլների) գնահատված կրեդիտների և դրանց արդյունարար ECTS գնահատականների արտադրյալների գումար:

$$\text{ՎՄ} = \sum_{i=0}^k (\text{ԳԿ}_i \times \text{ԹԳ}_i)$$

որտեղ ԹԳ-ն տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար ECTS գնահատականն է: Օրինակ, եթե 5-կրեդիտանոց դասընթացը գնահատվել է 72 (ECTS-համակարգում՝ B- լավ), ապա տվյալ դասընթացից վարկանիշային միավորը հավասար է 5 կրեդիտ $\times 72 = 360$ ՝ 500 հնարավորից:

6.7. Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) ուսանողի՝ բոլոր առարկաների համար գնահատման ECTS համակարգով ստացած գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 0,01 ճշտությամբ):

ՎՄ

$$\text{ՄՈԳ} =$$

6.8. Մագիստրատուրայի ուսանողի կիսամյակային (հաշվարկված առանձին կիսամյակի համար) և արդյունարար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը հաշվառվում և գրանցվում են ակադեմիական տեղեկագրում:

7.Ուսման առաջադիմություն

7.1. Ըստ ուսման առաջադիմության՝ ուսանողները դասակարգվում են՝ առաջադիմող, փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող և հեռացման ենթակա:

7.2. Ուսանողը համարվում է առաջադիմող, եթե՝

- ա) կիսամյակում ունի 30 կրեդիտ միջին ուսումնական բեռնվածության (10% թույլատրելի շեղումով),
- բ) հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր պարտադիր դասընթացների կրեդիտները,
- գ) ապահովել է բակալավրի կրթական աստիճանում ուսանողի համար սահմանված կիսամյակային ՄՈԳ-ի նվազագույն շեմը (58 միավոր):

7.3. Ուսանողը համարվում է փորձաշրջանի կարգավիճակում, եթե չի բավարարել նախորդ կետում նշված երեք պայմաններից որևէ մեկը:

7.4. Փորձաշրջանի կարգավիճակ ունեցող ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և բարձրացնելու ուսման առաջադիմությունը ծրագրի նվազագույն պահանջներին համապատասխան:

7.5. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի համար փորձաշրջանի տևողությունը համընկնում է ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանին:

7.6. Փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող ուսանողը համարվում է հեռացման ենթակա, եթե սահմանված ժամկետում դուրս չի գալիս այդ կարգավիճակից:

7.7. Ուսանողական նպաստներ, պետական, ներքուհական և այլ տեսակի կրթաթոշակներ հատկացնելիս միևնույն կրթական ծրագրում ընդգրկված տարբեր ուսումնական բեռնվածություն ունեցող ուսանողների ակադեմիական առաջադիմությունները համեմատվում են նրանց վարկանիշային միավորների օգնությամբ:

7.8. Ուսանողի բացարձակ առաջադիմությունը չափվում է միջին որակական գնահատականով:

8. Դասընթացի վերահանձնում և կրկնում

8.1. Դրական գնահատված դասընթացի քննության/ստուգման կրկնում (վերահանձնում) չի թույլատրվում:

8.2. Հարգելի պատճառներով բացակայության դեպքում բաց թողնված դասաժամերը հաշվի չեն առնվում դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանը որոշելիս, եթե այն հավաստող սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքը ներկայացվում է հաճախումները վերսկսելուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

8.3. Քննությանը կամ ստուգմանը չներկայանալը համարվում է հարգելի միայն 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում դեկանատում գրանցված սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքի կամ դիմումի առկայության դեպքում:

8.4. Հարգելի պատճառով ընթացիկ քննությանը կամ ստուգմանը չներկայացած ուսանողն այն կարող է վերահանձնել մինչև հաջորդ ընթացիկ քննությունը (ստուգումը) ընկած ժամանակահատվածում՝ նախապես այն համաձայնեցնելով դեկանատի և պարապոդ դասախոսի հետ:

8.5. Հարգելի պատճառներով եզրափակիչ քննությանը չներկայացած ուսանողը դեկանատի թույլտվությամբ քննաշրջանի ընթացքում կարող է վերահանձնել այն:

8.6. Եզրափակիչ քննությունից անբավարար (8 միավորից ցածր) գնահատական ստացած կամ անհարգելի պատճառներով դրան չմասնակցած ուսանողը ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում կարող է վերահանձնել այն, եթե տվյալ դասընթացից նրա արդյունարար գնահատականը ցածր է բավարար գնահատականից (գտնվում է 30-57 միջակայքում):

8.7. Սահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունարար նվազագույն 58 միավորը չհավաքած ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում, սակայն չեն կարող վաստակել ավելի, քան անցողիկ 58 միավորը:

8.8. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի շնորհիվ վերանում է տարբեր պատճառներով ուսումնառությունն ընդհատած և այն վերսկսող ուսանողի կողմից կիսամյակը ամբողջությամբ կրկնելու անհրաժեշտությունը:

9. Ծրագրի եզրափակիչ ատեստավորում

9.1. Մագիստրատուրայի ուսանողի կողմից ծրագրի ընդհանուր կրթական արդյունքներին համապատասխան կարողությունների և հմտությունների ձեռքբերումը հաստատվում է ավարտական աշխատանքի (մագիստրոսական թեզի) կատարումով ու պաշտպանությամբ:

9.2. Մագիստրոսական թեզով նախատեսված աշխատանքները կատարվում են ուսումնառության 2-4 կիսամյակներում՝ ստացված գիտելիքների և գործնական հմտությունների հիման վրա՝ բուհում սովորելու ընթացքում (4 տարի բակալավր, 2 տարի մագիստրոս):

Մագիստրոսական ատենախոսության թեմաները և ղեկավարները որոշվում են թողարկող ամբիոնի կողմից՝ ըստ մագիստրոսական ծրագրերի ուղղությունների, համաձայնեցվում մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի հետ, քննարկվում ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդում և ուսումնառության առաջին կիսամյակի վերջում առաջարկվում ուսանողներին:

Մագիստրատուրայի ուսանողը առաջին կիսամյակի վերջին գրավոր դմում է ներկայացնում համապատասխան թողարկող ամբիոնի վարիչին՝ մագիստրոսական ատենախոսության թեման և ղեկավարի հաստատման խնդրանքով:

9.3. Մագիստրոսական թեզի պաշտպանության կազմակերպման համար հատկացվում են ուսումնառության վերջին 4 շաբաթները, որոնց ընթացքում նախատեսվում է.

ա) թեզի ներկայացումը մասնագիտացնող ուսումնական կառույցի (ամբիոնի) քննարկմանը: Աշխատանքի հետ ներկայացվում է գիտական ղեկավարի կարծիքը, որը ներառում է կատարած աշխատանքի վերաբերյալ դրական եզրակացություն,

բ) թեզի նախնական քննարկում մասնագիտացնող ամբիոնում՝ աշխատանքի հեղինակի մասնակցությամբ: Էական դիտողությունների առկայության դեպքում բակալավրի աստիճանի հայցողը պարտավոր է երկշաբաթյա ժամկետում լրամշակել աշխատանքը և լրացուցիչ քննարկման ներկայացնել այն: Դրական եզրակացության դեպքում մասնագիտացնող ամբիոնի կողմից աշխատանքը երաշխավորվում է պաշտպանության,

գ) մասնագիտացնող ուսումնական կառույցի (ամբիոնի) կողմից աշխատանքը գրախոսման ուղարկելու կազմակերպում,

դ) մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն պետական քննական հանձնաժողովի նիստում և մագիստրոսի աստիճանի շնորհում:

9.4. Մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունը գնահատվում է ըստ 5.4.1. կետում ներկայացված 100-բալանոց սանդղակով:

9.5. Մագիստրոսական թեզի գնահատման ընդհանուր որակական չափանիշների համար սահմանված են գնահատման հետևյալ միավորները.

Թիվ	Չափանիշ	Հատկացվող առավելագույն
-----	---------	------------------------

		միավորը
1	Ներկայացման որակը	30
2	Ձևակերպման որակը	20
3	Կատարման ինքնուրույնության աստիճանը	30
4	Արդիականությունը (նորույթը)	20
	Ընդամենը	100

10.

Կրեդիտների փոխանցում

10.1. Այլ բուհերից ՎՊՄԻ-ի մագիստրատուրայի կրթական ծրագիր փոխադրվելու դեպքում փոխանցելի են տվյալ բուհում առանձին դասընթացներից, դասընթացների խմբից, կամ ուսումնառության որոշակի շրջանից կուտակված կրեդիտները: Փոխանցումը կատարվում է ուսանողի հայտի հիման վրա՝ երկու բուհերի փոխադարձ համաձայնությամբ և ECTS կրեդիտների փոխանցման կանոնների պահպանմամբ:

10.2. Այլ ուսումնական ծրագրից ՎՊՄԻ մագիստրոսի ուսումնական ծրագիր կրեդիտների փոխանցումը հնարավոր է, եթե.

ա) փոխանցվող կրեդիտները կուտակվել են ՎՊՄԻ մագիստրոսական ծրագրի բաղադրիչներին համապատասխանող դասընթացներից և այլ կրթական մոդուլներից,

բ) կան կուտակված կրեդիտներին համապատասխանող կրթական ծրագրերի բաղադրամասերի բովանդակային ոչ էական տարբերություններ,

գ) առկա են կուտակված կրեդիտներին համապատասխանող կրթական ծրագրերի բաղադրամասերի բովանդակային տարբերություններ, սակայն վերջնական կրթական արդյունքները համարժեք են:

10.3. Այլ բուհում ՎՊՄԻ մագիստրատուրայի ուսանողի ուսումնառության որոշակի շրջանի (կիսամյակ, ուստարի) անցկացման դեպքում այդ ժամանակահատվածի ուսումնառության ծրագիրը դառնում է եռակողմ համաձայնագրի առարկա՝ ուսանողի, ՎՊՄԻ-ի և ընդունող/հյուրընկալող բուհի միջև:

10.4. Կրեդիտների փոխանցման և ուսանողների միջբուհական փոխանակման գործընթացների կազմակերպման հարցերով զբաղվում է ՎՊՄԻ ուսումնամեթոդական վարչությունը:

11. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի պարտականությունները

11.1. Կրեդիտային համակարգով մագիստրատուրայում սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետը նշանակում է մագիստրոսական ծրագրի ղեկավար՝ մասնագիտության ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներից:

11.2. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը պատասխանատու է մագիստրոսի պատրաստման որակի համար:

11.3. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը վերահսկում է մագիստրոսական ուսումնական պլանի մշակումը, մասնակցում է դրա մասնագիտական առարկայախմբի բովանդակության ձևավորմանը, վարում է ուսումնական պլանով նախատեսված մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինարը, անցկացնում է այդ սեմինարի պլանին և ծրագրին համապատասխանող

ուսումնական պարապմունքներ, վերահսկում է մագիստրոսի գիտահետազոտական աշխատանքի կատարումը:

11.4. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը իրականացնում է մագիստրոսական ծրագրի ուսումնական և գիտահետազոտական հատվածների կատարման և մագիստրատուրայի գիտական ղեկավարների գործունեության վերահսկողությունը, կազմակերպում է մագիստրոսական ատենախոսությունների թեմաների փորձաքննական գնահատում:

11.5. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը ներկայացնում է ուսանողի շահերը Ինստիտուտի տարբեր ստորաբաժանումներում, կազմակերպում է խմբային և անհատական խորհրդատվություններ ուսանողների համար՝ ուսումնական գործընթացին վերաբերող տարբեր հարցերի շուրջ:

12. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

12.1. Մագիստրատուրայի ուսանողը պարտավոր է.

- ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,
- կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,
- կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին:

12.2. Ուսանողն իրավունք ունի.

- ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար Ինստիտուտի կողմից առաջադրվող կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,
- միջբուհական փոխանակման և/կամ ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) սովորելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),
- փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,
- հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,
- մագիստրոսի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող պաշտոնական փաստաթղթերի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի ECTS հավելված (հայերեն և անգլերեն)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության համապատասխան որոշման:

13. ՎՊՄԻ մագիստրատուրայի ուսումնական օրացույցը

2013-2014 ուսումնական տարի

Աշնանային կիսամյակ

09 սեպտեմբերի 2013թ. – 27 հունվարի 2014թ.

Ուսուցման սկիզբ	09 սեպտեմբերի
1-ին փուլի ընթացիկ քննություններ	13-24 հոկտեմբերի
2-րդ փուլի ընթացիկ քննություններ	22-26 դեկտեմբերի
Ստուգարքների հանձնում	22-26 դեկտեմբերի
Ուսուցման ավարտ	26 դեկտեմբերի
Քննաշրջան	03 հունվարի - 27 հունվարի
Ձմեռային արձակուրդներ	28 հունվարի – 07 փետրվարի

Գարնանային կիսամյակ

09 փետրվարի 2014թ. – 2 հունիսի 2014թ.	
Ուսուցման սկիզբ	09 փետրվարի
1-ին փուլի ընթացիկ քննություններ	23 մարտի- 03 ապրիլի
2-րդ փուլի ընթացիկ քննություններ	18 մայիսի – 29 մայիսի
Կուրսային աշխատանքների հանձնում	01- 05 հունիսի
Ուսուցման ավարտ	05 հունիսի
Քննաշրջան	08-29 հունիսի
Ավարտական աշխատանքների պաշտպանություն	27 ապրիլի- 30 մայիսի
Ամառային արձակուրդներ	01 հուլիսի-34 օգոստոսի

ՄԱՍ II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1. Տեղեկագրքի նպատակը

Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է մանկավարժության ֆակուլտետում իրականացվող «Կրթության կազմակերպում» մասնագիտության մագիստրոսի կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հասարակությանը մատչելի դարձնելու համար: Տեղեկագիրքը պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես առանձին մասնագիտությունների ուսումնական ծրագրերի, այնպես էլ դրանց բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է.

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված էլքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջները և ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված էլքային կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի կարողություններով, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

050000 «Կրթության կազմակերպում» մասնագիտության

մագիստրոսական ծրագրի տեղեկագիրք

1. Ընդհանուր դասընթացների (ԸԴ) կրթամաս (14 կրեդիտ)

1.1. ԻՏՄՄ/Կ-0677

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական ոլորտում (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (17 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ լաբորատոր աշխատանք),
1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

- ✓ Ուսանողներին զինել մանկավարժական գիտությունների բնագավառում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառմանը վերաբերող գիտելիքներով:
- ✓ Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների՝ ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ոլորտին վերաբերվող ընդհանուր տեսական և պրակտիկ գիտելիքները:
- ✓ Ուսանողներին տալ գաղափարներ՝ ժամանակակից ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ու ինֆորմացիոն համակարգերի, դրանց աշխատանքի սկզբունքների, ինչպես նաև մարդկային գործունեության տարբեր ոլորտներում կիրառության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

✓ կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել պրակտիկ խնդիրներ լուծելիս,

✓ կկարողանա տիրապետել ինֆորմացիոն որոնողական համակարգերի կիրառության մեթոդներին:

Բովանդակությունը.

Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաները, նրանց բնույթը, զարգացման հիմնական փուլերը:

Թեմա 1. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներ: Հիմնական գաղափարներ ու հասկացություններ: Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների զարգացման հիմնական պատմական էտապներն ու ժամանակակից մակարդակը:

Թեմա 2. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների զարգացման տեխնիկական, մեթոդոլոգիական ու կիրառելիական հիմունքները: Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներն ու կիրառելիական, ինֆորմատիկան ու հաշվողական տեխնիկան: **Ինֆորմացիոն և կոմունիկացիոն տեխնոլոգիաներն ըւ նրանց կիրառության հիմնական բնագավառները**

Թեմա 1. Ինֆորմացիոն որպես ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կարևորագույն բաղկացուցիչ մաս, նրա ձևավորման, կարգավորման, կազմակերպման, մշակման, հաղորդման ու պահման մեթոդներն ու եղանակները:

Թեմա 2. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը հասարակական գործունեության տարբեր բնագավառներում (գիտություն, արտադրություն, կրթություն, տրանսպորտ ու կապ, բիզնես, մարքեթինգ և այլն):

Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը կրթության և մասնագիտական տարբեր ոլորտներում

Թեմա 1. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը կրթության պրոցեսի կառավարման ու կազմակերպման գործում:

Թեմա 2. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը տվյալ մասնագիտության գծով հեռաուսուցման, ծրագրավորված և էլեկտրոնային ուսուցման կազմակերպման գործում:

Թեմա 3. Ուսուցման և գիտելիքների գնահատման համակարգչային ավտոմատացված ուսուցանող համակարգեր:

Թեմա 4. Բանասիրական գիտությունների բնագավառի որոշ տվյալների ու գիտելիքների բազաների նախագծումը, մշակումն ու շահագործումը:

Թեմա 5. Ինֆորմացիոն ցանցեր և դրանցում ինֆորմացիայի կազմակերպման ու որոնման եղանակները: INTERNET միջազգային գլոբալ ինֆորմացիոն ցանցն ու նրանում ինֆորմացիայի որոնման համակարգերը:

1.2. Կրթական հաստատությունների կառավարման իրավական հիմունքներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (26 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը՝ տալ համապատասխան գիտելիքներ հանրակրթության բնագավառի, ժողովրդավարական կառավարման սկզբունքների, ընթացիկ գործունեության ղեկավարման, կոլեգիալ կառավարման մարմինների կազմակերպման և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործման վերաբերյալ: Ինչպես նաև անհրաժեշտ հմտություններ ու կարողություններ ստեղծագործական աշխատանքի խթանման, ուսանողների վերլուծական, քննադատական մտածողության,

ինքնուրույն գիտելիքներ ձեռք բերելու և կիրառելու ունակությունների զարգացման համար:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը ձեռք կբերի.

գիտելիքներ՝

- ✓ Կրթական քաղաքականության ռազմավարության,
- ✓ Ուսումնական հաստատությունների կառավարման օրենսդրության,
- ✓ Ուսումնական հաստատությունների կազմակերպական-իրավական ձևերի, դրանց նմանությունների ու տարբերությունների վերաբերյալ,

Կարողություններ՝

- ✓ գործնականում կիրառելու ուսումնական գործընթացի կառավարման արդի սկզբունքները
- ✓ իրացնելու ձեռք բերած գիտելիքները հանրակրթության գործընթացի կարիքները բացահայտելու համար
- ✓ կազմակերպելու ուսումնական հաստատության գործունեության վերահսկողությունը
- ✓ իրականացնելու ուսումնական հաստատության գործունեության գնահատումը,

Հմտություններ

- ✓ Վերհանելու ու վերլուծելու հանրակրթական հաստատությունների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները, քննարկելու բացթողումներն ու թերացումները
- ✓ Կիրառելու դասընթացի ընթացքում ստացած գիտելիքները ուսումնական հաստատության հետագա կառավարման ու ղեկավարման գործընթացում:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Ուսումնական հաստատությունների կառավարման իրավունքի աղբյուրները:

Թեմա 2. Հանրակրթության բնագավառում ՀՀ կառավարության և կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի լիազորությունները:

Թեմա 3. Հանրակրթության բնագավառում տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների իրավասությունները:

Թեմա 4. Ուսումնական հաստատությունների գործունեության վերահսկողությունը և գնահատումը:

Թեմա 5. Ուսումնական հաստատությունների կազմակերպական-իրավական ձևերը:

Թեմա 6. Ուսումնական հաստատության կառավարումը:

Թեմա 7. Պետական ուսումնական հաստատության խորհրդի լիազորությունները և դրանց դադարեցման հիմքերը:

Թեմա 8. Ուսումնական հաստատության տնօրենը և նրա իրավասությունները:

2. Տ/մ-1263

1.3. Կրթական հաստատությունների կառավարում և շուկայագիտություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (26 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական) 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել ժամանակակից կրթական համակարգի կառավարման և շուկայավարման համակարգի բարելավման հիմնական առանձնահատկությունները, նպաստել կրթական հաստատությունների նկատմամբ շուկայական տնտեսության առաջադրած պայմաններին առավել ճկուն և դինամիկ հարմարվելուն, ծանոթացնել այս ոլորտում եվրոպական զարգացած երկրների փորձին:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

Ուսուցողական և վերլուծական գիտելիքներ՝

- ✓ կառավարման, զարգացման, ռազմավարական պլանավորման և ձեռնարկչատիրական գործունեության ծրագրավորման վերաբերյալ
- ✓ կրթական հաստատությունների գործունեության վերաբերյալ զարգացման և բիզնես-պլաններ կազմելու
- ✓ կրթական հաստատությունների կառավարման և շուկայագիտության զարգացման ծրագրերը վերլուծելու, ծրագրի ուժեղ և թույլ կողմերը գնահատելու վերաբերյալ
- ✓ գործառական գիտելիքներ կրթական համակարգի կառավարման և շուկայավարման ոլորտների կառավարման վերաբերյալ,
- ✓ ժամանակակից կրթական ծառայությունների շուկայում վերլուծությունների անկացման, կրթության բնագավառում կառավարման և շուկայավարման մեթոդների կիրառման, ստացված գիտելիքները պրակտիկ կյանքում և հատկապես աշխատանքում ճիշտ օգտագործելու վերաբերյալ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բուհական կրթության որակի ապահովման համակարգը, կառավարման գնահատականը, մեխանիզմները և կառավարման մեթոդական հիմքերը

Թեմա 2. Բուհական գործունեության որակի կառավարման գործելաոճերի բովանդակության և ձևափոխությունների զարգացման դինամիկան ՀՀ-ում

Թեմա 3. Բուհական գործունեության որակի կառավարման մոդելները և նրանց հարմարեցումը ՀՀ բարձրագույն կրթական համակարգի առանձնահատկություններին

Թեմա 4. Բարձրագույն կրթության որակի ապահովման և գնահատման արտասահմանյան փորձը և դրա համեմատական վերլուծությունը ՀՀ բարձրագույն կրթական համակարգի հետ

Թեմա 5. Որակյալ կրթությունը որպես պետության սոցիալ-տնտեսական զարգացման հիմնական գործոն: Բուհի գրավչության և շուկայում մրցունակության սոցիալ-տնտեսական գնահատման հիմքերը

Թեմա 6. ՀՀ բարձրագույն մասնագիտական կրթական համակարգի իրավիճակի վերլուծությունը, գործընթացի պետական վերահսկողությունը և և գնահատման մեխանիզմները

Թեմա 7. Բուհական գործունեության որակի արտաքին և ներքին գնահատման մեխանիզմները, համակարգի վերակառուցման մոդելները և ինքնագնահատման միջոցառումները:

Թեմա 8. Կրթական հաստատությունների մարքեթինգային ռազմավարության ժամանակակից հայեցակարգերը:

Թեմա 9. Կրթական հաստատությունների մարքեթինգային կառավարման արտաքին (միկրոմիջավայր, մակրոմիջավայր) և ներքին միջավայրերը

Թեմա 10. Մարքեթինգային հետազոտությունները և տեղեկատվական բազաները կրթական համակարգում

Թեմա 11. Կրթական ծառայությունների շուկայի էությունը, դասակարգումը և մասնակիցները:

Թեմա 12. Կրթական ծառայությունների շուկայի հատվածավորումը, նպատակային շուկայի ընտրությունը և դիրքորոշումը:

Թեմա 13. Կրթական ծառայությունների ներկայացման դերը իրացման խթանման միջոցառումները մարքեթինգի համակարգում:

1.4. Օլ/մ-0148

Օտար լեզուն մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտում (լրացական դասընթաց)

Շաբաթական 2 ժամ (32 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է՝ հարստացնել ուսանողների գիտելիքները, կատարելագործել նրանց հմտությունները, ընդլայնել այն թեմաների շրջանակը, որտեղ նրանք կարող են արդյունավետ օգտագործել անգլերեն լեզուն:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կկարողանա զարգացնել անգլերեն լեզվի հաղորդակցական կոմպետենցիաները,
- ✓ կստանա մասնագիտական գրականությունը թարգմանելու, գիտական հոդվածներ կարդալու և հասկանալու ունակություններ,
- ✓ կյուրացնի գրական լեզվի օրինաչափությունները :

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Text: Jqhn Reed’s Biqgraphy.

Nqtes qn Style. Active wqrd and Wqrd Cqmbinatiqns. Vqcabulary Exercises.

Գrammar: Participle I Perfect.

Revisiqn: Participle I (Simple), Participle II. Exercises.

Թեմա 2. Text: Mistaken Identity.

Active wqrd and Wqrd Cqmbinatiqns. Speech Exercises. Vqcabulary Exercises (Stage I).

Գrammar: Cqntinuqus Tense-fqrms, Passive Vqice.

Revisiqn: Indefinite and Perfect Tense-fqrms, Passive Vqice. Գrammar Exercises.

Թեմա 3. Dialqques: In Frqnt qf a Hqtel. In the Hall. Active Wqrd and Wqrd Cqmbinatiqns. Speech Exercises.

Vqcabulary Revisiqn. Test.

Թեմա 4. Text: The Creative Impulse. Nqtes qn Style. Active Vqcabulary Exercises (Stage I, II).

Գrammar Revisiqn: Articles.

Գrammar and Speech Exercises.

Discussiqn qn the Text.

Թեմա 5. Text: The Creative Impulse (Cqntinued).

Active Wqrd and Wqrd Cqmbinatiqns. Vqcabulary Exercises (Stage I).

Գrammar: Perfect Cqntinuqus Tense-fqrms.

Oral and Written Exercises.

Թեմա 6. Dialogue: Impressions of a Film.

Notes on the Style. Role-playing.

Grammar and Vocabulary Revision. Make up dialogues Using the Active Vocabulary.
Test.

Թեմա 7. Text: He Overdid It.

Active Words and Word Combinations. Notes. Proper Names. Vocabulary Exercises. (Stage I).

Adjectives that Behave like Nouns.

“Used to and Would”.

Revision: Forms of the Active and Passive Voices.

Թեմա 8. Lesson 8

Text: A Future Businessman.

Active Vocabulary. Exercises (Stage I).

1.5. Մ/մ-0289

Մասնագիտության արդի հիմնախնդիրները

II. ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԿՐԹԱՄԱՍ (ՄՊԴ)

2.1. Մ/մ-0294

Տարրական, միջին, ավագ դպրոցի կազմակերպում և կառավարում (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2.5 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ սեմինար), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել տարրական, միջին և ավագ դասարանների կազմակերպական և կառավարման հարցերի իրականացումը՝ ըստ ուսուցման կրթական օղակների: Ելնելով կրթական համակարգի ժամանակակից նորարական պահանջներից, ծանոթացնել տարրական, միջին, ավագ դպրոցի կառավարման նորարարությանը, կրթական չափորոշիչներին և համապատասխան օղակների աշակերտներին ներկայացվող պահանջներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կստանա գիտելիքներ՝ կազմակերպման և կառավարման, ըստ կրթական օղակների իրականացվող աշխատանքների մասին,
- ✓ ձեռք կբերի կարողություններ և հմտություններ՝ աշխատանքային պրակտիկայում ստացած տեսական գիտելիքները կիրառելու համար:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Հանրակրթության բարեփոխումները, դրանց անհրաժեշտությունը:

Թեմա 2. Դպրոցի /տարրական, միջին, ավագ/ զարգացման կազմակերպում և կառավարում:

Թեմա 3. Իննովացիոն գործընթաց, նրա կառավարումը:

Թեմա 4. Հասկացություններ դպրոցական կազմակերպման և կառավարման, նրա կառուցվածքի մասին:

Թեմա 5. Կազմակերպման, ղեկավարման և կառավարման գործառույթները:

Թեմա 6. Գնահատումը, դրա հիմնական սկզբունքների և գործառույթների սահմանումը:

Թեմա 7. Նախադպրոցական կրթության պետական չափորոշիչի ձևավորման սկզբունքները:

Թեմա 8. Տարրական կրթության պետական չափորոշիչի ձևավորման սկզբունքները:

Թեմա 9. Միջին դպրոցի կրթության նպատակը, չափորոշիչները:

Թեմա 10. Ավագ դպրոցի համակարգի բարեփոխման նպատակները, անհրաժեշտությունը և չափորոշիչները:

Թեմա 11. Միջնակարգ կրթության պետական չափորոշիչներ:

2.2. Մ/մ-0293

Կրթական համակարգերի կառավարման հիմունքներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2.5 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ սեմինար), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Սովորողներին ծանոթացնել կրթության համակարգի կառավարման առանձնահատկություններին, բարեփոխումների գործընթացին, դպրոցի տնօրենի գործառույթներին, կառավարման ոճերին, կրթության մասին օրենքներին:

Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, մեթոդալոգիական և մեթոդական գիտելիքները:

Կրթական արդյունքները

Վերլուծելու և սինթեզելու կարողություն, կազմակերպելու և պլանավորելու ունակություն, տեղեկատվությունը կառավարելու որոշումներ ընդունելու, ունակություն:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Կառավարման անհրաժեշտությունը, էությունը և զարգացման փուլերը:

«Կառավարում» կատեգորիայի էությունը:

Կառավարման գործընթաց:

Կառավարման գիտության ձևավորումը և զարգացման փուլերը:

Կառավարման անհրաժեշտությունը:

Կառավարման գործառույթների դասակարգման չափորոշիչները:

Կառավարման հիմնական գործառույթները:

Պլանավորման, որպես կառավարման հիմնական գործառույթի, էությունը:

Կազմակերպման և մոտիվացիայի անհրաժեշտությունը:

Վերահսկողության անհրաժեշտությունը կառավարման գործընթացում:

«Կառավարում» և «ղեկավարում» եզրույթների հստակեցում:
Ղեկավարման և կառավարման տարբերությունները:
Վերահսկողական կառավարում և վերահսկողական ղեկավարում:
Կառավարման ոճեր, ղեկավարման տեսական մոդելները:
Հասկացություն կառավարման ոճերի մասին:
Ավտորիտար ղեկավար կամ վարչահրամայական ոճ:
Դեմոկրատ անձ և կա-ռա-վար-ման դեմոկրատական ոճ:
Լիբերալիզմ կամ կառավարման թույլ ոճ:

Թեմա 2. ՀՀ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

Հասկացություն կրթական համակարգի մասին
Կրթական համակարգի զարգացման հիմնական գործոնները
Կրթական համակարգի կառուցվածքը
Հայկական կրթության հակիրճ պատմությունը
Առաջին հայկական դպրոցները:
Հայկական բարձրագույն դպրոցները:
Հայկական առաջին բարձրագույն դպրոց-համալսարանների ստեղծումը:
XVIII- XIX դա-րե-րի հայ-կա-կան կրթա-կան կենտ-րոն-ները:
Կրթական գործող համակարգը, կառուցվածքը և
զարգացման ուղղությունները
(Կրթություն՝ եզրույթի սահմանումը:
ՀՀ կրթության համակարգը, ենթահամակարգերը, զարգացման հիմնական
ուղղությունները:
Հանրակրթություն, նպատակը, բաղադրատարրերը:
Հատուկ ընդհանուր կրթություն, նպատակը:
Միջին մասնագիտական կրթություն, նպատակը:
Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթություն:
Մասնագետների վերապատրաստում և որակավորման բարձրացում:
Բարեփոխումները կրթության ոլորտում
Կրթության ոլորտի բարեփոխումների անհրաժեշտությունը և հիմնական
ուղղությունները:
Բարեփոխումների ներկա փուլը:
Բարեփոխումները հանրակրթության ոլորտում:
Բարեփոխումները բարձրագույն կրթության ոլորտում:

Թեմա 3 . ԿՀ կառավարումը, առանձնահատկությունները, կառավարման լիազոր մարմինները:

Արդի պայմաններում կրթության կառավարման առանձնահատկությունները:
Կրթության ոլորտի պետական կառավարման լիազոր մարմինը:
Ուսումնական հաստատությունների կառավարման մարմինները:
Կրթության կառավարման համակարգի կատարելագործման խնդիրները:
Կրթության կառավարման նորմատիվային փաստաթղթերը
Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրություն,
Հայաստանի Հանրապետության օրենքը կրթության մասին,
Հանրակրթության պետական կրթակարգ,
Միջնակարգ կրթության պետական չափորոշիչներ, առարկայական ծրագրեր,
դասագրքեր, ուսումնական պլաններ, օժանդակ ձեռնարկներ և այլն:

2.3. Մ/ւ-0297

Մանկավարժական էթիկայի հիմունքներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ սեմինար, ինքնուրույն աշխատանք 80 ժամ), 2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

«Մանկավարժական էթիկայի հիմունքներ» առարկայի դասընթացը նպատակ է հետապնդում գաղափար տալ առարկայի ձևավորման և մանկավարժական էթիկայի կանոնների, ուսուցչի պատվի և արժանապատվության, բարոյական գիտակցության, ուսուցչի բարոյական գործունեության ու կերպարի, ուսուցչի և դպրոցի ղեկավարության, ուսուցչի բարոյական որակի մասին:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

կտիրապետի մանկավարժական էթիկայի կանոններին, կկարողանա ճիշտ կիրառել դրանք մանկավարժական գործունեության ընթացքում:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Մանկավարժական էթիկայի հիմնահարցերը մանկավարժության պատմության մեջ:

Թեմա 2. Մանկավարժական էթիկայի կանոնները:

Թեմա 3. Ուսուցչի պատիվը և արժանապատվությունը:

Թեմա 4. Բարոյական գիտակցություն:

Թեմա 5. Ուսուցչի բարոյական գործունեությունը:

Թեմա 6. Ուսուցիչը և դպրոցի ղեկավարությունը:

Թեմա 7. Ուսուցչի բարոյական կուլտուրան:

2.4. Մ/ւ-0287.

Բարձրագույն դպրոցի մանկավարժություն և հոգեբանություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (22 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար), 3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է սովորողների կողմից մանկավարժական տեսության և պրակտիկայի տիրապետում, ստեղծագործական կարողությունների զարգացում և նոր իրավիճակներում արագ կողմնորոշվող բարձր որակավորում ունեցող մասնագետի պատրաստում:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

1. գիտելիքներ բարձրագույն դպրոցի մանկավարժության առարկայի, խնդիրների և մեթոդների, դասախոսի ֆունկցիաների, ժամանակակից կրթական համակարգերի վերաբերյալ,

2. բարձրագույն դպրոցի մանկավարժության բնագավառի մեթոդների և նոր տեխնոլոգիաների տիրապետում՝ բուհական գործունեության տարբեր իրավիճակներում դրանք կիրառելու նպատակով:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Բարձրագույն դպրոցի մանկավարժության խնդիրները և մեթոդները: Կրթությունը ժամանակակից աշխարհում: Անընդհատ կրթության համակարգը:

Թեմա 2. Բարձրագույն դպրոցի դիդակտիկան: Բարձրագույն դպրոցի կրթության էությունը, բովանդակությունը և միջոցները:

Թեմա 3. Ուսուցման մեթոդները և կազմակերպման ձևերը բարձրագույն դպրոցում: Ուսուցման տեխնոլոգիաները:

Թեմա 4. Դասախոսը որպես մանկավարժական գործունեության կազմակերպիչ:

Թեմա 5. Ուսանողը որպես ուսումնադաստիարակչական գործողության սուբյեկտ: Ուսանողի դաստիարակության հիմունքները բարձրագույն դպրոցում:

Թեմա 6. Դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպման գիտական հիմունքները, համակարգը, մեթոդները բարձրագույն դպրոցում:

Թեմա 7. Կրթության համակարգը ՀՀ-ում:

2.5. Հ/մ-0360

Հոգեբանական հետազոտությունների մեթոդաբանություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 շաբ դասախոսություն, 10 ժամ սեմինար), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

- ✓ ուսանողներին զինել գիտելիքներով հոգեբանության հետազոտման մեթոդների հիմնախնդիրների, հիմնական հասկացությունների, մեթոդաբանության, մեթոդիկաների, մեթոդների, մեթոդների կառուցմանը և ստուգմանը ներկայացվող հոգեչափողական պահանջների, մեթոդաբանության սկզբունքների վերաբերյալ, սովորեցնել նրանց կառուցել հետազոտման գործիքներ և կիրառել դրանք պրակտիկայում, ինչպես նաև կարողանալ կատարել արդյունքների վերլուծություն,
- ✓ սովորեցնել անցկացնել հոգեբանական հետազոտություն և փորձարարական ուսումնասիրություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը պետք է.

- ✓ իմանա հոգեբանության հետազոտման մեթոդներ առարկայի հիմնական հասկացությունները, մեթոդաբանության սկզբունքները, մեթոդների կառուցմանը և ստուգմանը ներկայացվող հոգեչափողական պահանջները,
- ✓ իմանա հոգեբանության հետազոտման մեթոդների դասակարգումը,
- ✓ իմանա հոգեբանության հիմնական մեթոդների էությունն ու առանձնահատկությունները, անցկացման կարգը,
- ✓ իմանա հոգեբանի աշխատանքի բարոյաէթիկական խնդիրները, պրակտիկ հոգեբանի աշխատանքի կանոններն ու սկզբունքները,
- ✓ կարողանա իրականացնել փորձարարական ուսումնասիրություններ:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Մեթոդաբանական խնդիրների նշանակությունը ժամանակակից գիտության մեջ:

Թեմա 2. Հոգեբանության մեթոդոլոգիական սկզբունքները:

Թեմա 3. Դետերմինիզմի սկզբունք:

Թեմա 4. Զարգացման սկզբունք:

Թեմա 5. Գիտակցության եվ գործունեության միասնության սկզբունք:

Թեմա 6. Գիտական ուսումնասիրության առանձնահատկությունները սոցիալական հոգեբանության մեջ:

Թեմա 7. Սոցիալ-հոգեբանական ինֆորմացիայի որակի խնդիրը:

Թեմա 8. Սոցիալ-հոգեբանական ուսումնասիրության փուլերը:

Թեմա 9. Կոռեկցիոն եվ փորձարարական ուսումնասիրություններ:

Թեմա 10. Հոգեբանության մեթոդների դասակարգումը:

Թեմա 11. Գիտափորձի մեթոդ:

Թեմա 12. Դիտման մեթոդ:

Թեմա 13. Ներհայեցողության մեթոդ:

Թեմա 14. Թեստերի մեթոդ:

2.6. Մ/մ-0291

Մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդաբանություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ սեմինար), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Ուսանողներին տալ համակարգված գիտելիքներ մեթոդաբանության մասին և ձևավորել մանկավարժ-հետազոտողի մեթոդաբանական մշակույթը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ ձեռք կրերի գիտելիքներ մանկավարժական հետազոտություններում կիրառվող հիմնական հասկացությունների, մեթոդների և ձևերի մասին:
- ✓ կունենա ձևավորված մանկավարժական աշխարհայացք, տեսագործնական պատրաստվածության անհրաժեշտ մակարդակ ինքնուրույն մանկավարժական հետազոտություններ կատարելու համար:
- ✓ կկարողանա ձեռք բերածը ստեղծագործաբար օգտագործել մանկավարժական հետազոտություններ կատարելիս

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Հասկացություն մեթոդաբանության մասին:

Թեմա 2. Դիալեկտիկայի օրենքների դրսևորումը մանկավարժության մեջ:

Թեմա 3. Ճանաչողության տեսությունը և ուսուցումը:

Թեմա 4. Մանկավարժի մեթոդաբանական մշակույթը:

Թեմա 5. Գիտական հետազոտությունը մանկավարժության մեջ:

Թեմա 6. Մանկավարժական հետազոտության մեթոդները:

2.7. Հ/մ-0368

Կառավարման հոգեբանություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (26 ժամ դաս., 16 ժամ գործ.) 3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

- ✓ աջակցել մագիստրոսների <<Կառավարման հոգեբանություն>> դասընթացի արդյունքում յուրացված գիտելիքների հիման վրա պրակտիկ հմտությունների ձևավորմանը, մասնագիտական գործունեության կազմակերպման և կառավարման հոգեբանական առանձնահատկությունների վերլուծության հիման վրա:
- ✓ աջակցել մասնագիտական գիտելիքների յուրացմանը հանրային, ինստիտուցիոնալ և անձնային մակարդակներում:
- ✓ աջակցել ինքնուրույն վճիռներ ընդունելու կարողությունների ձևավորմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

- ✓ խիստ մասնագիտացված գիտելիք կրթության կառավարման հոգեբանության վերաբերյալ ,
  - ✓ ինքնատիպ մտածելակերպի զարգացմանը նպաստող գիտելիք՝ կրթության կառավարման և միջանձնային հաղորդակցման ոլորտում կառավարման տարբեր մոտեցումների դերի վերաբերյալ,
  - ✓ մասնագիտացված գիտելիք՝ կառավարման հիմնական տեսակների և ոճերի վերաբերյալ ,
  - ✓ քննադատական մոտեցում կառավարման հոգեբանության բնագավառի կամ միջբնագավառային ոլորտի գիտելիքի հիմնահարցերի մասին /կառավարման գործընթացում էթիկական նորմերի և բարեխղճության վերաբերյալ/:
  - ✓ հետազոտության և/կամ նորարարության մեջ պահանջվող խնդիրներ լուծելու մասնագիտացված հմտություններ՝ նոր մեթոդներ մշակելու և տարբեր բնագավառներից գիտելիք ինտեգրելու նպատակով,
  - ✓ հմտություններ՝ վերլուծելու կառավարման տարբեր մոդելներ կրթության կազմակերպման գործընթացում, քննադատորեն գնահատելու և մեկնաբանելու տեսության և պրակտիկայի նորագույն ձեռքբերումները,
  - ✓ հմտություններ՝ կոլեկտիվում կոնֆլիկտների, աշխատակիցների անահատական առանձնահատկությունների, միջանձնային հարաբերությունների և կառավարման գործընթացի օրինաչափությունների բացահայտման ձևավորում,
  - ✓ կարողություն
    - պրակտիկայում կիրառել կառավարման հիմնական տարրերը,
    - կիրառել ձեռքբերած գիտելիքները միջանձնային հաղորդակցման մեջ,
    - կառավարման գործընթացը իրականացնել էթիկայի նորմերից ելնելով:
    - կառավարման գործընթացի արդյունավետ կազմակերպման միջոցով աջակցել կոռուպցիոն ռիսկերի նվազմանը,
  - ✓ կոմպետենցիաներ՝
    - կառավարելու և վերափոխելու աշխատանքին կամ ուսումնասիրությանն առնչվող բարդ, անկանխատեսելի իրադրություններ, որոնք պահանջում են նոր ռազմավարական մոտեցումներ,
    - ստանձնելու պատասխանատվություն՝ աշխատանքային թիմերի մասնագիտական գիտելիքի և պրակտիկ աշխատանքի զարգացման բնագավառում:

Դասընթացի բովանդակությունը

Թեմա 1. «Կառավարման հոգեբանություն» դասընթացի առարկան՝ տեսական և մեթոդաբանական հիմքերը:

Թեմա 2. Անձնավորության հոգեբանական առանձնահատկությունները և դրանց դերը կառավարման համակարգում:

Թեմա 3. Կրթական համակարգի կառավարման հիմունքերի հոգեբանական առանձնահատկությունները:

Թեմա 4. Կառավարման ոճերի հոգեբանական առանձնահատկությունները:

Թեմա 5. Կրթական համակարգի կառավարման էթիկա:

Թեմա 6. Հանրային քաղաքականություն և քաղաքացու պատասխանատվություն:

2.8. Հ/մ-1138

Կազմակերպչական աշխատանքի հոգեբանություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (28 ժամ դաս., 12 ժամ սեմ.) 2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Ուսանողների կողմից տեսական գիտելիքների և պրակտիկ անհրաժեշտ կարողությունների ձեռքբերում՝ մարդկային վարքի ղեկավարման ոլորտի վերաբերյալ, որոնք կիրառելի կլինեն ապագա մասնագիտական գործունեության ընթացքում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

պետք է իմանա.

- ✓ կազմակերպչական վարքի հիմնական բազային հասկացությունները, դրանց փոխկապակցվածությունը և փոխադարձաբանականությունը
- ✓ կազմակերպության մեջ մարդու վարքի տեսությունները
- ✓ Կազմակերպության սահմաններում անձնավորության փոխներգործության սոցիալական մեխանիզմները
- ✓ Կազմակերպության սահմաններում աշխատակազմի դրդապատճառավորման հիմնական միջոցները
- ✓ Կոնֆլիկտային վարքի ղեկավարման միջոցները
- ✓ Կազմակերպչական մշակույթի ձևավորման և զարգացման հիմնական միջոցները,

պետք է կարողանա.

- կիրառել գիտելիքների համակարգը մարդկային վարքի ղեկավարման ոլորտում,
- ձևավորել աշխատանքային խմբեր՝ ելնելով հոգեբանական համատեղելիության և բարեհարմարության սկզբունքներից,
  - նպաստել անհատական զարգացմանը կազմակերպության մեջ,
  - կիրառել լիդերության տարբեր ոճեր՝ գործունեության արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով,
  - կիրառել պրակտիկ կարողություններ աշխատակազմի դրդապատճառավորման համար,

- կիրառել անձնավորության տիպոլոգիական բնութագրերը աշխատախմբերի ձևավորման ընթացքում,
- կատարել կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն և առաջարկել լուծումներ,
- կիրառել համակարգչային տեխնոլոգիաներ՝ կազմակերպչական խնդիրների լուծման նպատակով,
- համակարգել և ընդհանրացնել անհրաժեշտ տեղեկատվությունը, պատրաստել դիտարկումների վերլուծություն, ներկայացնել և մեկնաբանել մասնագիտական բովանդակություն ունեցող նյութեր,
- վերլուծել կազմակերպչական վարքը միջազգային կազմակերպությունների համակարգում:

Դասընթացի բովանդակությունը

Թեմա 1. Կազմակերպչական վարքի հիմունքները:

Թեմա 2 . Կազմակերպչական վարքի մեթոդական և մեթոդաբանական հիմքերը

Թեմա 3. Կազմակերպության մեջ մարդու վարքի հիմնական տեսությունները:

Թեմա 4. Խմբային վարքի ձևավորումը կազմակերպության մեջ:

Թեմա 5 . Աշխատանքային խմբի սոցիալական կառուցվածքը:

Թեմա 6. Աշխատանքային հարմարում ադապտացիա:

Թեմա 7 . Լիդերությունը կազմակերպության մեջ:

Թեմա 8. Կազմակերպչական կոնֆլիկտեր:

Թեմա 9. Կազմակերպչական մշակույթ:

Թեմա 10. Ազգային մշակույթը և վարքի առանձնահատկությունները միջազգային կազմակերպություններում:

2.9. Մ/մ-0295

Կոլեկտիվի կազմակերպում և կառավարում (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ գործնական), 2-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է՝ սովորողներին ծանոթացնել մանկավարժական կոլեկտիվի կառավարման և կազմակերպման առանձնահատկություններին, մանկավարժական խորհրդի գործունեությանը, դպրոցի տնօրենի ֆունկցիաներին:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կստանա գիտելիքներ կառավարում, կազմակերպում հասկացությունների էության, բովանդակության, ոճերի վերաբերյալ, ինչպես նաև տնօրենի և մանկավարժական խորհուրդների գործունեության, ֆունկցիաների մասին,
- ✓ ձեռք կբերի մանկավարժական կոլեկտիվի կազմակերպման և արդյունավետ կառավարման կարողություններ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Մանկավարժական կոլեկտիվի կազմակերպում և կառավարում դասընթացի առարկան, խնդիրները և մեթոդները: Ընդհանուր հասկացություն

կառավարման մասին: Հասկացություն դպրոցական կոլեկտիվի կազմակերպման, ղեկավարման և կառավարման մասին:

Թեմա 2. Կոլեկտիվի դերը անձնավորության զարգացման գործում: Մակարենկոյի կոլեկտիվի տեսությունը: Հեռանկարային գծերի համակարգը: Զուգահեռ ներգործության սկզբունքը կոլեկտիվի ղեկավարման գործում:

Թեմա 3. Աշակերտական կոլեկտիվի ղեկավարումը: Աշակերտական կոլեկտիվի զարգացման փուլերը:

Թեմա 4. Դպրոցի տնօրենը որպես դպրոցական կոլեկտիվների կազմակերպիչ և կառավարիչ:

Թեմա 5. Դպրոցի փոխտնօրենները, ուսուցչական կոլեկտիվի անդամները, հոգեբանը, սոցիալական մանկավարժը կառավարման համակարգում:

Թեմա 6. Աշակերտները, դասարանի և դպրոցի աշակերտական ինքնավարության մարմինների դերը կոլեկտիվի կառավարման համակարգում:

Թեմա 7. Մանկավարժական խորհուրդը որպես կոլեկտիվ կառավարման մարմին: Մանկավարժական խորհրդի գործառույթները:

Թեմա 8. Մանկավարժական խորհրդի խնդիրները և աշխատանքի բովանդակությունը:

Թեմա 9. Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի բովանդակությունը, գիտագործնական հիմնախնդիրները: Ախտորոշման մեթոդները մանկավարժական համակարգում:

Թեմա 10. Ուսուցիչների վերաորակավորումը:

2.10. S/մ-1264

Կազմակերպչական մենեջմենթ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին կազմակերպչական մենեջմենթի առանձնահատկություններին, ինչը թելադրում է ժամանակակից տնտեսական և սոցիալ-մակութային իրավիճակը: Դասընթացը նպատակ է հետապնդում բացահայտել կազմակերպչական մենեջմենթի առանձնահատկությունները, կազմակերպության մենեջմենթի ձևավորումն ու նպատակասլացգործադրումը, ինչը պահանջում է ներկազմակերպական, միջանձնային և գործարար հաղորդակցման մշտական կարգավորում և բախումների կառավարում: Դասընթացը ունի ոչ միայն տնտեսական, այլև գործնական ուղղվածություն և կողմնորոշված է կազմակերպության ղեկավարի անելիքների հստակեցմանն ու սովորողների որոշակի հմտությունների ձևավորմանը:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

- ✓ Ուսուցողական և վերլուծական գիտելիքներ`
- կառավարման մշակույթի վերաբերյալ

- բախումների կառավարման և գործարար հաղորդակցմանն առնչվող հիմնարար հասկացությունների վերաբերյալ
- պարզաբանելու հիմնախնդիրների էությունը, կառուցվածքը, դրանց կարգավորման եղանակները
- կրթական մենեջմենթի վերաբերյալ
- կրթական ոլորտում կիրառվող ռազմավարության ձևերի վերաբերյալ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Կրթական մենեջմենթի բովանդակության առանձնահատկությունները:

Թեմա 2. Կառավարման ներֆիրմային և ռազմավարական ձևերի համեմատական բնութագիրը:

Թեմա 3. Ռազմավարության ձևերը և նրանց գործնական կիրառումը կրթական ոլորտում:

Թեմա 4. Կազմակերպության մշակույթի բաղադրատարրերը:

Թեմա 5. Կազմակերպության բարոյահոգեբանական մթնոլորտի կառավարումը:

Թեմա 6. Կազմակերպության մշակույթի հիմնախնդիրները:

Թեմա 7. Գործարար հաղորդակցման կառավարում:

Թեմա 8. Կազմակերպության ղեկավարի դերը:

2.11. Տ/մ-1265

Գործարար շփում և կազմակերպչական մշակույթ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ գործնական), 3-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել ժամանակակից տնտեսության զարգացման գործում մեծ նշանակություն ունեցող ձեռնարկչատիրության կազմակերպման մեթոդների կատարելագործմանը, սովորողների համակողմանի զարգացմանը: Դասընթացը նպատակ է հետապնդում բացահայտել ձեռնարկչատիրության կազմակերպման և դասավանդման մեթոդները, ստեղծել նախադրյալներ յուրացնելու այն ձեռնարկչատիրական համակարգերը, որոնք իրենց մեջ ընդգրկում են «Գործարար հարաբերություններ», «Կոմերցիա», «Շուկայագիտություն» և «Կառավարում» դասընթացները:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կատանա գիտելիքներ և հմտություններ.

- ✓ գործարար շփումների առանձնահատկությունների վերաբերյալ,

- ✓ գործարար հարաբերությունների կազմակերպման և դասավանդման գիտական տեսության վերաբերյալ,
- ✓ ձեռնարկչատիրության և կոմերցիայի վերաբերյալ,
- ✓ ձեռնարկչատիրության կազմակերպման ժամանակ կիրառվող մեթոդների վերաբերյալ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գործարար շփումների կառավարման համակարգը, ֆունկցիաները, հիմնական կատեգորիաները , սկզբունքները:

Թեմա 2. Գործարար շփումների կառավարման մեթոդները:

Թեմա 3. Կազմակերպությունները և մենեջերները:

Թեմա 4. Գործարար շփումների կառավարման զարգացումը:

Թեմա 5. Ձեռնարկության արտաքին և ներքին միջավայրը:

Թեմա 6. Սոցիալական պատասխանատվությունը և էթիկան գործարար շփման ոլորտում:

Թեմա 7. Գործարար շփումը և հաղորդակցությունը:

Թեմա 8. Կառավարչական որոշումների ընդունումը:

2.12. Հ/մ-

Կազմակերպչական վարք (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2.5 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ գործնական), 3-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Կազմակերպության սահմաններում, մարդկային վարքի ղեկավարման ոլորտի վերաբերյալ, ուսանողների կողմից տեսական գիտելիքների և պրակտիկ անհրաժեշտ կարողությունների ձեռք բերում, որոնք կիրառելի կլինեն ապագա մասնագիտական գործունեության ընթացքում:

Կրթական արդյունքները

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.

- Կազմակերպչական վարքի հիմնական բազային հասկացությունները, դրանց փոխկապակցվածությունը և փոխադասարարական վարքի հասկացությունները
  - Կազմակերպության մեջ մարդու վարքի տեսությունները
  - Կազմակերպության սահմաններում անձնավորության փոխներգործության սոցիալական մեխանիզմները
  - Կազմակերպության սահմաններում աշխատակազմի դրդապատճառավորման հիմնական միջոցները
  - Կոնֆլիկտային վարքի ղեկավարման միջոցները
  - Կազմակերպչական մշակույթի ձևավորման և զարգացման հիմնական միջոցները
- պետք է կարողանա
- կիրառել գիտելիքների համակարգը մարդկային վարքի ղեկավարման ոլորտում
  - ձևավորել աշխատանքային խմբեր՝ ելնելով հոգեբանական համատեղելիության և բարեհարմարության սկզբունքներից
  - նպաստել անհատական զարգացմանը կազմակերպության մեջ

- կիրառել լիդերության տարբեր ոճեր՝ գործունեության արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով
- կիրառել պրակտիկ կարողություններ աշխատակազմի դրդապատճառավորման համար
- աշխատախմբերի ձևավորման պրոցեսում կիրառի անձնավորության տիպոլոգիական բնութագրերը
- կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն անել և առաջարկել լուծումներ
- կիրառել համակարգչային տեխնոլոգիաներ՝ կազմակերպչական խնդիրների լուծման նպատակով
- համակարգել և ընդհանրացնել ինֆորմացիան, պատրաստել դիտարկումների վերլուծություն, ներկայացնել և մեկնաբանել մասնագիտական բովանդակություն ունեցող նյութեր
- վերլուծել կազմակերպչական վարքը միջազգային կազմակերպությունների համակարգում

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Կազմակերպչական վարքի հիմունքները

Թեմա 2. Կազմակերպչական վարքի մեթոդական և մեթոդաբանական հիմքերը

Թեմա 3. Կազմակերպության մեջ մարդու վարքի հիմնական տեսությունները

Թեմա 4. Խմբային վարքի ձևավորումը կազմակերպության մեջ

Թեմա 5. Աշխատանքային խմբի սոցիալական կառուցվածքը

Թեմա 6. Աշխատանքային հարմարում ադապտացիա

Թեմա 7. Լիդերությունը կազմակերպության մեջ

Թեմա 8. Կազմակերպչական կոնֆլիկտեր

Թեմա 9. Կազմակերպչական մշակույթ

Թեմա 10. Ազգային մշակույթը և վարքի առանձնահատկությունները միջազգային կազմակերպություններում:

2.13. Հ/մ-0363

Բուհական հոգեբանության հիմնախնդիրներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ գործնական), 4-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

1. Մագիստրանտներին ծանոթացնել ժամանակակից բուհական հոգեբանության հիմնախնդիրներին:

2. Բացահայտել և իմաստավորել ուսանողների ադապտացիայի կոգնիտիվ զարգացման, ուսանող-դասախոս հարաբերությունների, մանկավարժական հաղորդակցման առանձնահատկությունները բուհում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

- ✓ գիտելիքներ՝ բուհական հոգեբանության ժամանակակից խնդիրների, ուսանողի հոգեկանի զարգացման, ուսանող-դասախոս հարաբերությունների

տիպերի, ոճերի, կազմակերպման սկզբունքների, մանկավարժական հաղորդակցման առանձնահատկությունների վերաբերյալ,

✓ կարողություններ՝ տարբերակելու բուհական ուսուցման, հոգեբանական զարգացման, ադապտացիայի առանձնահատկությունները բուհում,

✓ հմտություններ՝ գիտելիքները և տարբեր տեխնոլոգիաները ուսման պրոցեսում կիրառելու, ստեղծելու արդյունավետ փոխհարաբերություններ սովորողների հետ,

✓ ունակություններ՝ ստուգելու ստացած արդյունքների օբյեկտիվությունը, հուսալիությունը, պիտանելիությունը և օբյեկտիվորեն վերլուծելու հետազոտության արդյունքները:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Բուհական հոգեբանության առարկան, ծագումն ու զարգացումը:

Թեմա 2. Ուսանողի անձնավորության զարգացման առանձնահատկությունները:

Թեմա 3. Ուսանողի և դասախոսի անձնավորության տիպաբանությունը:

Թեմա 4. Ուսանողի անձնավորության սոցիալ-հոգեբանական ուսումնասիրությունը:

Թեմա 5. Բուհում դասախոսի և ուսանողի միջև մանկավարժական հաղորդակցումը:

Թեմա 6. Ուսանողի ադապտացիան բուհական ուսուցմանը:

Թեմա 7. Ուսանողների առաջադիմության և բուհից դուրս մնալու պատճառները:

Թեմա 8. Ուսանողների հոգեբանական առանձնահատկությունները:

Թեմա 9. Ուսանողների գիտական աշխարհայացքի զարգացման հարցն արդի պայմաններում:

Թեմա 10. Ֆիզիկական և կոգնիտիվ զարգացումը վաղ հասունության տարիքում:

Թեմա 11. Վաղ հասունության տարիքի զարգացման խնդիրները:

Թեմա 12. Մասնագիտական կրթության հոգեբանություն:

III. Կամրնտրական դասընթացներ

3.1. Մ/մ-1114.

Ներառական ուսուցման կազմակերպման հիմունքներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2.5 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ սեմինար), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

- ✓ ուսանողներին փոխանցել ներառական կրթության տեսագործական առաջավոր փորձը, ուսուցանել ներառական կրթության կազմակերպման օրենսդրական և մանկավարժական հիմունքները,
- ✓ ուսանողներին նախապատրաստել աշխատանքի նեառական դպրոցներում,
- ✓ լուսաբանել ներառական կրթության դրվածքը, համակարգի զարգացումներն ու զարգացման միտումները, հանրահոչակման ուղիները Հայաստանի Հանրապետությունում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է իմանա.

- ✓ ներառական կրթության գաղափարախոսությունը, քաղաքականությունը, հայեցակարգը, բովանդակությունը, միջազգային փորձը և սկզբունքները, ներառական կրթության որակի ապահովման և արդյունավետության բարձրացման ուղիները, միջոցները, ներառական ուսուցման կազմակերպման մեթոդիկաներն ու տեխնոլոգիաները, ներառական կրթության իրավական, օրենսդրական և մանկավարժական հիմունքները,

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.

- ✓ պլանավորել, կազմակերպել և իրականացնել մանկավարժական գործընթացը և վերլուծել ծագած հիմնխնդիրները, օգտվել հանրակրթության չափորոշից և կազմել ներառական գործընթացի կազմակերպման փաստաթղթեր, դրսևորել մանկավարժական վարպետություն և օգտվել ՀՀ օրենքներից ու նորմատիվ փաստաթղթերից

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.

- ✓ ներառական ուսուցման մեթոդիկաներին և տեխնոլոգիաներին, մանկավարժական աջակցության ձևերին, ներառական ուսուցում իրականացնող դպրոցների և ընտանիքների համագործակցության ձևերին, աշակերտների կրթական կարիքների, նրանց գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների գնահատման գործիքակազմին:

Բովանդակություն

ԹԵՄԱ 1.

Ներառական կրթության նպատակահարմարությունը:

1 Ներառական ուսուցումը և մարդու իրավունքները: Կրթություն բոլորի համար: Ներառական ուսուցում: Ներառական ուսուցումը և կրթության դժվարությունների սոցիալական մոդելը: Առաջընթաց ներառական կրթության ուղղությամբ:

ԹԵՄԱ 2.

Ներառական քաղաքականության և պրակտիկայի զարգացման կառավարումը: Ռացիոնալիզմ: Ռազմաարությունների օրինակներ:

1 Սկզբնական փոփոխություններ.

1.1 Ներառական փիլիսոփայության զարգացում

1.2 Ներառումը որպես գոյություն ունեցող համակարգի ընդլայնում

1.3 Կարծիքների հավաքումը և կոնսենսուսի կառուցումը

1.4 Իրավիճակային վերլուծության զարգացում

1.5 Օրինականացման դերը

1.6 Ներառական կրթության զարգացումը մանր քայլի մեթոդով

1.6 Տեղական ծրագրերի հաջողությունը ապահովող գործոններ

2 Վարչական կառույցների փոփոխություն

2.1 Առանձին կառույցների միաձուլում

2.2 Ուղղորդության ֆոկուսի ստեղծումը

2.3 Փոխանցվող ղեկավարություն

3. Ռեսուրսների մոբիլիզացիա ներառական քաղաքականություն վարելու համար

3.1 Ռեսուրսների իդենտիֆիկացիա:

3.2 Գործընկերական հարաբերությունների կարգավորում

3.3 Ներգրավում գործընթացի մեջ՝ վերնից-ներքև՝ և ներքևից- վերև՝ ռազմավարության օգտագործմամբ:

3.4 Միջազգային և ՈչԿառավարական Կազմակերպությունների ներգրավումը:

3.5 Սահմանափակ ռեսուրսների մեծամասնության օգտագործումը:

ԹԵՄԱ 3.

Մասնագիտական զարգացման նշանակությունը ներառական կրթության համար:
Ռացիոնալիզմ:

Ռազմավարությունների օրինակներ

1. Ընդհանուր համակարգային մոտեցում
2. Դպրոցի զարգացման օժանդակություն
3. Կասկադային մոդելներ
4. Դիստանցիոն ուսուցում
5. Ուսուցիչների վերապատրաստման սխեմաների դիտարկում
- 5.1 Սկզբնական նախապատրաստում
- 5.2 Հատուկ հաստատությունների ուսուցիչների նոր դերերը
6. Հրահանգիչների պատրաստումը
7. Վերապատրաստման համակարգված բնույթը

ԹԵՄԱ 4.

Ուսուցման գնահատումը որպես որակյալ կրթության բաղկացուցիչ մաս:
Ռացիոնալիզմ:

Ռազմավարությունների օրինակներ

- 1 Գնահատման միջոցառումների կատարման նպատակը
- 1.1 Գնահատման օգտագործումը ճիշտ պլանավորման և գործընթացի զարգացման համար
- 1.2 Գնահատման համակարգի օգտագործումը ուսուցիչների կողմից հետագա գործողությունների պլանավորման համար
- 1.3 Գնահատման համակարգի օգտագործումը դպրոցական զարգացման նպատակներով
2. Ուսուցիչների գնահատման տեխնիկան
- 2.1. Ուսումնական գործընթացի որակական գնահատումը
- 2.2. Ներառական դասարանների մանկավարժների կողմից օգտագործվող գնահատման սկզբունքներ
3. Մանկավարժական հմտությունների զարգացումը
4. Գնահատման խմբերի ընտրությունը
5. Ծնողների և ուսուցիչների մասնակցությունը
6. Առաջադիմության վաղ գնահատում և նախաձեռնված քայլեր
- 6.1. Վաղ տարիներին իրագործված գնահատում և միջամտություններ
- 6.2. Երեխայի դպրոցական տարիներին գնահատումը և միջամտությունը
- 6.3. Վաղ գնահատումը դպրոցական տարիներին. գնահատում դպրոցական պլանի հիման վրա
- 6.4. Վաղ գնահատումը դպրոցից հասուն կյանքի անցման ընթացքում

ԹԵՄԱ 5.

Աջակցության կազմակերպում ներառական համակարգերում: Ռացիոնալիզմ : Ռազմավարությունների օրինակներ

1 Աջակցության ռեսուրսների ներդրողական և շուրջդրողական մոբիլիզացիա

2 Դպրոցներին և համայնքին աջակցության կազմակերպում

2.1 Աջակցության խմբերի զարգացումը դպրոցներում

2.2 Աջակցման շրջիկ խմբերի ստեղծումը

2.3 Լրացուցիչ հնարավորությունների ստեղծում հատուկ դպրոցներում

2.4 Ռեսուրսների կենտրոնների կազմակերպում

2.5 Լրացուցիչ ուսուցում

3. Համատեղ ծառայությունների ստեղծում

ԹԵՄԱ 6.

Ընտանիքը և համայնքը որպես ներառական կրթության զարգացման ակտիվ մասնակիցներ

Ռացիոնալիզմ

Ռազմավարությունների օրինակներ

1 Գործընկերության սահմանում. դպրոցը և ընտանիքը

1.1 Ընտանիքի ներդրումը

1.2 Գործընկերության սահմանում

1.3 Ընտանիքը որպես ակտիվ մասնակից

1.4 Մարզինալ խմբերից ընտանիքները

1.5 Ընտանիքների իրավունքները

1.6 Ընտանիքի ներգրավումը ղեկավարության մեջ

2 Գործընկերության հաստատում. հասարակայնության լայն խավերի ներգրավում

3 Գործընկերության հաստատում. դպրոցը որպես հասարակական ռեսուրս:

ԹԵՄԱ 7.

Ներառական ուսուցման պլանի զարգացում

Ռացիոնալիզմ

Ռազմավարությունների օրինակներ

1 Ուսուցում հասկացության ընդլայնումը

2 Ուսումնական պլանի ընդունելիությունը տվյալ մշակույթի պայմաններում

3 Ուսումնական պլանի « ճկունությունը»

3.1 Ուսումնական պլանի « ճկունության» բարձրացման միջոցները

3.2 Ուսումնական պլանի կազմակերպման միջոցները

3.3 Ուսումնական պլանի ադապտացիան և մոդիֆիկացիան

3.4 Ներառական համակարգի գնահատման, հավատարմագրման և առաջընթացի զարգացումը

4 Մանկավարժների և դպրոցների նախապատրաստումը ներառական ուսումնական պլանի հետ աշխատանքին

4.1 Ներառական ուսումնական պլանի պահանջները

4.2 Աջակցություն մանկավարժներին

ԹԵՄԱ 8.

Ֆինանսների կառավարում ներառական համակարգին աջակցելու նպատակով
Ռացիոնալիզմ

Ռազմավարությունների օրինակներ

1 Ռեսուրսներ, ֆինանսավորում և դժվարություններ. մոտեցման ընդլայնում

1.1 Խնդիրների լուծումը ֆինանսներից կախվածություն չունեցող մեթոդների
միջոցով

1.2 Ներդրումներ ոչ նյութական ռեսուրսներում

6 Ռեսուրսավորում ապահովող գործընկերության հիմնադրում

3 Ֆինանսավորման համակարգերի միավորում

3.1 Առաջին փուլ. ֆինանսավորման փոխանցումը մեկ մակարդակից մյուսը

3.2 Երկրորդ փուլ . ֆինանսների մատակարարում

3.3 Ընդհանուր ֆինանսավորման նպատակային տարբերակ

4 Հավասար հնարավորություններ ստեղծելու ծրագրեր

5 Ռազմավարական դրսևորման վրա կատարվող աշխատանքը

6 Վերահսկում և հաշվետվություն

ԹԵՄԱ 9

Ռիսուցման գործընթացում անցումային փուլերի կառավարում
Ռացիոնալիզմ

Ռազմավարությունների օրինակներ

1. Անցում տանից դպրոցին

1.1. Վաղ իդենտիֆիկացիա և միջամտություն

1.2. Ընտանիքի ներգրավումը

1.3. Տարբեր գործակալությունների համագործակցությունը

1.4. Ինֆորմացիայի փոխանցում

2. Անցումային փուլերը դպրոցում սովորելու ընթացքում

2.1. Կառուցվածքային խոչընդոտների վերացում

2.2. Անցումային փուլի հարթեցումը

3. Անցումային շրջան դպրոցի և այն ավարտելուց հետո ընկած
ժամանակամիջոցի միջև

3.1. Ընդլայնված մատչելիություն և մասնակցություն

3.2. Մասնագիտական ուսումնական պլան

3.3. Օժանդակություն աշխատանք ստանալիս և ուսուցում աշխատանքային տեղում

3.4. Անցումային գործընթացի պլանավորում

3.5. Նախապատրաստման և զարգացման պահանջները

ԹԵՄԱ 10

Դպրոցում կատարվող փոփոխությունների նախաձեռնում և աջակցում:
Ռացիոնալիզմ:

Ռազմավարությունների օրինակներ.

1. Դպրոցների ընտրությունը ծրագրին մասնակցելու համար

1.1. Դպրոցների կողմից բխող նախաձեռնություն

1.2. Համակարգի կողմից բխող նախաձեռնություն

1.3. Աշխատանք առավել առաջնակարգ դպրոցների հետ

2. Դպրոցների փոփոխումը

3. Դպրոցական աշխատանքային ցանց և համագործակցություն
4. Առավել հաճախ հանդիպող սխալներ

ԹԵՄԱ 11

Ներառական կրթությունը ՀՀ-ում:

1. Ներառական կրթության հիմնախնդիրները Հի-ում:
2. Ներառական կրթության անհրաժեշտությունը:
3. Աջակցություն ներառական կրթությանը:

3.2. Մ/մ-0284

Ժամանակակից ընտանիքի մանկավարժական հիմնախնդիրները (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ սեմինար), 2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

- ✓ օգնել ապագա մասնագետներին ձևավորելու ճիշտ դիրքորոշում ընտանիքների հետ տարվող աշխատանքում,
- ✓ տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ՝ ընտանիքի և դպրոցի համագործակցությունը խորացնելու և ավելի արդյունավետ դարձնելու համար:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կստանա բավարար գիտելիքներ՝ ժամանակակից ընտանիքին բնորոշ առանձնահատկությունների, դրանց սոցիալական, մանկավարժական և հոգեբանական պատճառների մասին,
- ✓ ձեռք կբերի անհրաժեշտ կարողություններ և հմտություններ՝ ընտանիքների հետ տարվող մանկավարժական հետազոտական գործունեության համար, ձևավորել ընտանիք սիրող մարդու հատկանիշներ, կստանա ընտանիքների հետ հաղորդակցվելու, ապագա ծնողների մանկավարժական կուլտուրայի բարձրացմանն ուղղված հմտություններ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Ընտանիքը որպես սոցիալական ինստիտուտ:

Թեմա 2. Ընտանեկան դաստիարակության հոգեբանա-մանկավարժական հիմնահարցերը:

Թեմա 3. Ընտանիքի հոգեբանությունը:

Թեմա 4. Ընտանեկան դաստիարակության բովանդակությունն ու մեթոդիկան:

Թեմա 5. Երեխան ընտանիքում և նրա անձի կայացման փուլերը:

Թեմա 6. Ընտանիքի, դպրոցի և սոցիումի փոխգործունեությունը:

3.3. Մ/մ-0296

Բարձրագույն դպրոցի կառավարում (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2.5 ժամ (28 ժամ դաս., 12 ժամ սեմինար.), 2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Ուսանողներին ծանոթացնել ժամանակակից բարձրագույն դպրոցի կառավարման հիմնախնդիրներին, բովանդակությանը, կառուցվածքին, իննովացիոն գործընթացներին:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կստանա գիտելիքներ բարձրագույն դպրոցի կառավարման էության, մոտեցումների և ձևերի, իրավական և տնտեսական հիմքերի, կրթական գործընթացի պլանավորման, զարգացման պլանավորման և իրականացման մասին,
- ✓ ձեռք կբերի կարողություններ և հմտություններ՝ իննովացիոն գործընթացների ներդրման, նորամուծությունները և կառավարելու գործընթացը կարգավորելու և կազմակերպելու, ստացած գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների հիմքի վրա բարձրագույն դպրոցի կենսագործունեության կառավարման համար:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Բարձրագույն դպրոցի կառավարումը, համակարգը:

Թեմա 2. Դասընթացի նպատակը, խնդիրները, իրավասություններ:

Թեմա 3. Բարձրագույն դպրոցի կառուցվածքը խորհուրդը, գիտական խորհուրդ:

Թեմա 4. Բարձրագույն դպրոցի ռեկտորը:

Թեմա 5. Բարձրագույն դպրոցի ուսումնական և գիտական գործընթացի կազմակերպումը: Պրոռեկտորներ:

Թեմա 6. Դեկան, ֆակուլտետի կառավարումը, խորհուրդը, դեկանի ընտրության կարգը:

Թեմա 7. Ամբիոնի կազմը և կառուցվածքը:

Թեմա 8. Ամբիոնի վարիչի ընտրության կարգը:

Թեմա 9. Ուսանողի իրավունքները և պարտականությունները:

3.4. Մ/մ-0285

Սոցիալ- մանկավարժական ծառայության դերը դպրոցի կառավարման համակարգում (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2.5 ժամ (28 ժամ դաս., 12 ժամ սեմ.), 2-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Ուսանողների մոտ ձևավորել և զարգացնել ընդհանրական և մասնագիտական կոմպետենցիաներ, որոնք անհրաժեշտ են ապագայում մասնագիտական հաջող գործունեության, ինչպես նաև ուսումնասրության հաջորդ փուլերում կրթությունը շարունակելու համար:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

✓ ձեռք կբերի համակողմանի և համակարգված գիտելիքներ մասնագիտական ոլորտում,

✓ կիմանա մասնագիտացման ոլորտի նորագույն տեսությունները և դրանց մեկնաբանությունները, կտիրապետի նորագույն մեթոդներին և տեխնիկական միջոցներին,

✓ կկարողանա լուծել սոցիալ-մանկավարժական և սոցիալ-հոգեբանական խնդիրներ,

✓ կկարողանա ձևակերպել և հետազոտել նոր խնդիրներ սոցիալական մանկավարժության և հարակից ոլորտներում,

✓ կկարողանա հետևել մանկավարժության տեսությունների զարգացմանը և քննադատական վերլուծություն կատարել,

✓ ունակ կլինի այլ առարկայական ոլորտների պարզ և միջին բարդության հիմնախնդիրները վերաձևակերպելու մանկավարժության և հոգեբանության եզրույթներով /տերմիններով/ և լուծելու դրանք,

✓ կստանա գիտելիքներ հանրակրթական դպրոցի կառավարման, կրթական գործընթացի պլանավորման, դպրոցի զարգացման կառավարման, դպրոցի կառավարման իրավական և տնտեսական հիմքերի վերաբերյալ,

✓ ձեռք կբերի կարողություններ և հմտություններ՝ իննտվացիոն գործընթացների ներդրման, նորամուծությունների և կառավարելու գործընթացը կարգավորելու և կազմակերպելու, հենքային ուսումնական պլանի, դպրոցի ուսումնական պլանի, դպրոցի դասացուցակի, դպրոցի աշխատանքների պլանի, զարգացման հեռանկարային պլանի, տնօրենի շաբաթական աշխատանքային պլանի, օրվա դասի պլանի կազմման աշխատանքների բնագավառում,

✓ կտիրապետի ստացած գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների հիմքի վրա դպրոցի կենսագործունեության կառավարման ընդհանուր իրավական հիմքերին, կծանոթանա դպրոցի գործունեության և զարգացման օրենսդրական բազային, ընդհանուր կրթություն ստանալու օրենսդրական երաշխիքներին, դպրոցների ստեղծման և լիցենզավորման, դպրոցի հավատարագրման և ատեստավորման իրավական հիմքերին, ուսման որակի նկատմամբ պետական վերահսկողության, դպրոցի ավարտական փաստաթղթերի, դրանց իրավական կարգավորման խնդիրների լուծման եղանակներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Դպրոցը որպես սոցիալականացման կարևոր ինստիտուտ:

Թեմա 2. Դպրոցի սոցիալ- մանկավարժական գործունեությունը վերափոխումների լույսի ներքո

Թեմա 3. Սոցիալական մանկավարժը դպրոցում որպես սոցիալ -մանկավարժական գործունեության համակարգող /կազմակերպիչ/:

Թեմա 4. Դպրոցի սոցիալ- մանկավարժական գործունեությունը սոցիալականացման ինստիտուտների համագործակցության շրջանակներում:

3.5. Մ/մ-0283

Ժամանակակից մանկավարժական տեսություններ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ սեմինար), 2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների կողմից ժամանակակից մանկավարժական տեսությունների յուրացումը:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կստանա գիտելիքներ՝ ժամանակակից մանկավարժական տեսությունների վերաբերյալ,
- ✓ ձեռք կբերի անհրաժեշտ հմտություններ և ունակություններ՝ ստացված գիտելիքները պրակտիկ գործունեության ոլորտում օգտագործելու համար:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Ներածություն: Դասընթացի առարկան, խնդիրները:

Թեմա 2. Պրագմատիստական /ինստրումենտալիզմի/ մանկ. տեսություն /Ջոն Դյուի/: Պրագմատիստական մանկավարժության ձևավորման պայմանները: Ինստրումենտալիզմ: Մովորիթ կատարելով:

Թեմա 3. Էքսպերիմենտալ մանկ. տեսություն /Բինե/: Էքսպերիմենտալ մանկավարժության ձևավորման անհրաժեշտությունը 20-րդ դարի սկզբին: Էքսպերիմենտալ դիդակտիկա: Հոգեբանամանկավարժական էքսպերիմենտ: Թեստերի մշակում, կիրառման հեռանկարները: Ա. Լայ:

Թեմա 4. Ճանաչողության զարգացման տեսություն. զարգացման մերձավոր գոտի /Լ.Վիգոտսկի/: Մերձավոր գոտու գաղափարը:

Թեմա 5. Վալդորֆյան դպրոց /Ռ. Շտայներ/: Շտայների կողմից դպրոցի դեմոկրատացման ուղղությամբ կատարած աշխատանքները. ուսուցում.՝ հենված սովորողների անհատական և տարիքային առանձնահատկությունների խորը ուսումնասիրության վրա: Ուսուցչի ինքնուրույնությունը և ստեղծագործական աշխատանքը:

Թեմա 6. Ժան Պիաժեի «Ճանաչողության զարգացման» տեսությունը: Երեխայի տարիքային զարգացման փուլերը ըստ Պիաժեի:

Թեմա 7. Բենջամին Բյումի տեսությունը: Ուսուցման տաքսոնոմիայի առաջադրումը և կիրառումը ուսուցման գործընթացում:

Թեմա 8. Սքինների «տեխնիկական ուսուցման» տեսությունը: Ծրագրավորված ուսուցման տեսությունը: Տեխնոկրատական մանկավարժություն:

Թեմա 9. «Բազմաբնույթ մտածողության» տեսություն /Հ. Գարդներ/: Պիցցայի բազմաբնույթ մտածողության մեկնաբանումը և կիրառումը ժամանակակից ուսուցման գործընթացում:

Թեմա 10. Մասլոու «Պահանջմունքների բուրգի» տեսությունը /նվազող և աճող պահանջմունքներ/: Նվազող և աճող պահանջմունքների բուրգի մեկնաբանությունը և կիրառումը կրթադաստիարակչական համակարգում:

Թեմա 11. «Քննադատական մտածողության» տեսություն: ԽԻԿ համակարգի մեկնաբանումն ու կիրառումը ժամանակակից կրթական համակարգում որպես երեխաների ինքնուրույն մտածողության միջոց:

3.6. Մ/մ-1122

Ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ սեմինար), 3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

«Ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաներ» դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել կրթական ժամանակակից տեխնոլոգիաների նշանակությունն ու կարևորությունն ուսուցման գործընթացն արդյունավետ, տեխնոլոգիական մոտեցմամբ կազմակերպելու գործում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ տեղեկացված կլինի կրթական ժամանակակից տեխնոլոգիաների մասին,
- ✓ կկարողանա նախագծել հեղինակային ուսուցման տեխնոլոգիաներ,
- ✓ կտարբերակի «մանկավարժական տեխնոլոգիա», «ուսուցման տեխնոլոգիա», «տեխնոլոգիա», « տեխնիկա», «մեթոդիկա» հասկացությունները,
- ✓ կնպատակամղվի ուսուցման գործընթացը տեխնոլոգիականացելուն:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Ուսուցման տեխնոլոգիայի էությունը:

Թեմա 2. Ուսուցման տեխնոլոգիաները և մանկավարժական վարպետությունը:

Թեմա 3. Ամբողջությամբ յուրացման ուսուցման տեխնոլոգիա:

Թեմա 4. Հարմարեցվող ուսուցման տեխնոլոգիա:

Թեմա 5. Կոլեկտիվ համագործակցության ուսուցման տեխնոլոգիա:

Թեմա 6. Տարբեր մակարդակների ուսուցման տեխնոլոգիա:

Թեմա 7. Մտավոր գործունեության փուլային ձևավորման ուսուցման տեխնոլոգիա:

Թեմա 8. Զարգացնող ուսուցման տեխնոլոգիա:

Թեմա 9. Նախագծային և երաշխավորող ուսուցման տեխնոլոգիաներ:

Թեմա 10. Հեղինակային ուսուցման տեխնոլոգիաներ:

Թեմա 11. Ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների և ժամանակակից մեթոդների փոխկապակցությունը:

Թեմա 12. Մանկավարժի կոմպետենցիաները և մասնագիտական կոմպետենտությունը:

3.6. Հ/մ-1140

Հաղորդակցման հոգեբանության հիմնախնդիրները (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ սեմինար), 3-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հաղորդակցման առանցքային խնդիրները հոգեբանության մեջ, ձևավորել հաստատուն գիտելիքներ և գործնական հմտություններ, որոնք կարող են կիրառել ապագայում մասնագիտական տարբեր ոլորտներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կլիմանա հաղորդակցման հոգեբանության կարևորությունը հոգեկան

- ✓ երևույթների ձևավորման և զարգացման գործընթացում,
- ✓ կունենա որոշակի գիտելիքներ և կարողություններ միջանձնային
- ✓ փոխհարաբերություններ կազմակերպելու համար,
- ✓ կկարողանա ձեռք բերած իմացությունը կիրառել մասնագիտական
- ✓ աշխատանքի ամենատարբեր ոլորտներում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հաղորդակցումը որպես մարդու հոգեկան գործունեության կարևորագույն բաղկացուցիչ մաս: Հաղորդակցման հետազոտման մեթոդները:

Թեմա 2. Միջանձնային փոխազդեցությունը և փոխհարաբերությունները հաղորդակցման գործընթացում: Անձնային ազդեցության գործոնները, հույզերը և զգացմունքները հաղորդակցման մեջ:

Թեմա 3. Հաղորդակցման սոցիալ-հոգեբանական մեխանիզմները, համոզում, ներշնչում, նմանակում:

Թեմա 4. Հաղորդակցման կառուցվածքը. սուբյեկտը և օբյեկտը հաղորդակցման մեջ, հաղորդակցման միջոցները, տեղեկատվության փոխանակման գործընթացը:

Թեմա 5 Փոխըմբռնումը որպես հաղորդակցման ներքին հիմք և նպատակ: Փոխըմբռնման մակարդակները, հաղորդակցումը որպես մարդու գոյության պայման և պահանջմունք:

3.7. Հ/մ-

Հոգեբանական ծառայությունը կրթության բնագավառում

Շաբաթական 5 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ սեմինար), 4-րդ կիսամյակ, քննություն:

IV. Այլ բաղադրիչներ

1. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինար (8 կրեդիտ) ` 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ կիսամյակ
2. Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա (6 կրեդիտ) ` 3-րդ կիսամյակ,
3. Գիտահետազոտական պրակտիկա (3 կրեդիտ) ` 4-րդ կիսամյակ,
4. Գիտահետազոտական աշխատանք մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով (9 կրեդիտ) ` 2-րդ (2 կրեդիտ), 3-րդ (2 կրեդիտ), 4-րդ (5 կրեդիտ) կիսամյակներ:
5. Մագիստրոսական թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն (12 կրեդիտ) ` 4-րդ կիսամյակ: